

Broj: 04-1-32-1-278/17

Na osnovu člana 12. i 17. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba FBiH, i člana 8. Statuta Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije/kantona, Upravni odbor Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije/kantona, na sjednici održanoj dana _____ godine, utvrđuje:

IZVJEŠTAJ O RADU

Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK u 2016. godini

UVOD

Izvještaj o radu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2016. godinu rađen je u skladu sa članom 12. i 17. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba FBiH, i članu 8. Statuta Službe.

Izvještaj je namijenjen članovima Upravnog odbora Službe koji ga razmatraju i usvajaju, a po usvajanju i Federalnom zavodu za zapošljavanje. Sa osnovnim sadržajem izvještaja upoznat će se Kantonalna vlada, odnosno odgovarajuća ministarstva. To se odnosi i na sva općinska vijeća gdje djeluju biroi Službe.

Podaci, rezultati i presjek stanja u oblasti zaposlenosti i zapošljavanja poslužit će i drugim tijelima i institucijama koje izravno ili neizravno utiču ili prate pojave i tendencije u ovom području.

Pri izradi izvještaja korišteni su vlastiti podaci središnjeg ureda Službe i njenih biroa po općinama, podaci odjela privrede općinskih vijeća, podaci Porezne uprave Federacije BiH, zvanični statistički podaci, te podaci tijela i službi koja egzistiraju na ovom području.

U ovom izvještaju aktivnost Službe prezentovana je po osnovnim ustanovljenim funkcijama.

OPĆE NAPOMENE

Služba za zapošljavanje HNŽ-HNK registrovana je kod nadležnog suda kao javna ustanova, čiji su poslovi od posebnog društvenog interesa. Ti poslovi su utvrđeni Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Odlukom o osnivanju Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanskog kantona, te Statutom Službe.

Njihov sadržaj uglavnom se odnosi na: vođenje evidencije na području zaposlenosti i zapošljavanja, informisanje nezaposlenih i drugih osoba o mogućnosti zapošljavanja, posredovanje u zapošljavanju, rješavanje prava na osnovu nezaposlenosti, posredovanje u zapošljavanju u inostrantvu i zapošljavanje stranaca, provođenje međunarodnih konvencija i međunarodnih sporazuma u području zapošljavanja, organizovanje profesionalnog usmjeravanja i stručnog osposobljavanja nezaposlenih osoba, praćenje demografskih kretanja na ovom području, te donošenje programa i planova za ostvarivanje utvrđene politike

zapošljavanja, saradnju sa obrazovnim ustanovama radi usklađivanja obrazovnih programa sa kadrovskim potrebama poslodavaca.

Donošenjem Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, došlo je do preuređenja ranijih službi zapošljavanja u Federaciji BiH, te su formirane kantonalne službe za zapošljavanje i Federalni zavod za zapošljavanje.

Služba za zapošljavanje u našem kantonu formalno je osnovana donošenjem Odluke o osnivanju Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanskog kantona broj: 02-01-VI-036/02 od 28.03.2002. godine («Službene novine HNŽ/HNK broj 2/02), ali je iz raznih razloga praktično s radom počela 1. jula 2003. godine.

Služba djeluje na području sljedećih općina: Čapljina, Čitluk, Jablanica, Konjic, Neum, Prozor-Rama, Ravno i Stolac gdje ima svoje organizacijske dijelove - biroe, te na području grada Mostara kroz dva odjeljenja.

AKTIVNOSTI

Služba je aktivno učestvovala u aktivnostima usmjerenim prema poboljšanju uslova rada, povećanju obima djelovanja u lokalnoj zajednici i okruženju, sve u cilju poboljšanja općih uslova na području tržišta rada.

Nastavile su se aktivnosti u projektu „Upravljanje učincima u javnim službama za zapošljavanje“, u organizaciji Projekta zapošljavanja mladih (YEP) uz saradnju Vlade Švicarske, a u martu tekuće godine je ova saradnja formalizirana potpisivanjem Ugovora o realizaciji „Reformskog paketa“

U periodu od 18.01. do 08.02.2016. godine, izvršeno je anketiranje nezaposlenih osoba u biroima Čitluk, Jablanica i Mostar – Odjeljenje 1, a u cilju mjerenja percepcije zadovoljstva uslugom klijenata - nezaposlenih osoba. Ovo je prvo takvo mjerenje i poslužit će kao polazna tačka za procjenu učinaka aktivnosti koje će Služba u narednom periodu provoditi u okviru gore navedenog projekta. Istraživanje zadovoljstva korisnika usluga provedeno je na ukupnom uzorku od 1820 ispitanika.

Dobijeni podaci ukazuju na visok nivo neaktivnosti nezaposlenih osoba (od ukupnog broja anketiranih klijenata njih 43% je neaktivno, odnosno veoma rijetko šalje prijave, prati oglase i nove prilike, na evidenciji su samo zbog ostvarivanja drugih prava, 87% njih posjećuje biroe Službe samo u skladu sa propisanom dinamikom redovnih javljanja, dok 13% njih to čini češće nego što je propisano, ne samo za redovna javljanja, itd.).

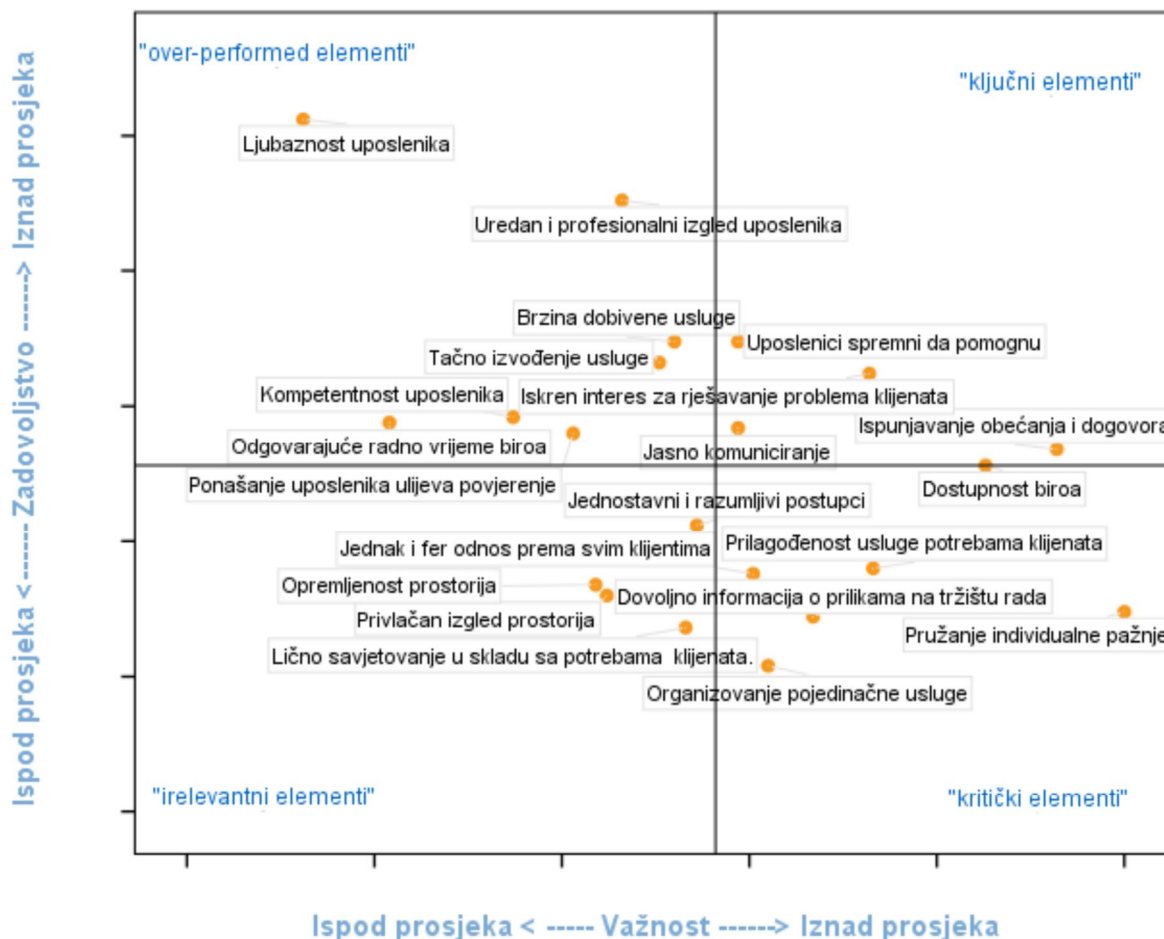
Posmatrajući zadovoljstvo općenito, nešto više od polovice ispitanika se izjasnilo kao zadovoljno (52,7%), dok je 5,6% korisnika općenito nezadovoljno uslugama Službe za zapošljavanje, a 2,4% je vrlo nezadovoljno. Samo 3,2% korisnika putpuno je zadovoljno uslugama i 7,4% veoma zadovoljno uslugama Službe za zapošljavanje, dok ih je 28.5% neodlučno.

Analiza važnosti i zadovoljstva (engl. importance-performance analysis) je analitički alat koji se koristi u cilju određivanja prioriteta poboljšanja obilježja (elemenata) usluga. U provođenju analize važnosti i zadovoljstva koriste se ocjene zadovoljstva uslugom od strane klijenata i procijenjene važnosti elemenata usluge, a pomoću kojih se konstruira dvodimenzionalna matrica. Konstruisana matrica odnosa važnosti i zadovoljstva pojedinačnim elementima usluge biroa, prikazana je donjem prikazu.

U prvom kvadrantu (ključni elementi) su prikazani elementi, čija je važnost iznad prosjeka i zadovoljstvo njima je iznad prosječno. Ove elemente je potrebno održati na prestižnom nivou i trebamo biti pažljivi sa njima, da sa smanjenjem zadovoljstva ovi elementi ne pređu u kritični treći kvadrant.

U kvadrantu “over-performed” elementi je ocjena važnosti ispod prosjeka, a zadovoljstvo je iznad prosjeka. To su elementi na kojima radimo vrlo dobro. Možemo ih komunicirati kao našu konkurentsku prednost, a u svakom slučaju oni doprinose ukupnoj pozitivnoj slici. Cilj je da elemente iz ovog kvadranta pozicioniramo u prvi kvadrant.

Ovi elementi su najvažniji za rad u budućnosti – kritični elementi, jer je njihova ocjena važnosti iznad prosjeka, a ocjena zadovoljstva je ispod prosjeka. To su elementi, kojima trebamo obratiti više pozornosti, odnosno poboljšati ih.

U februaru je u hotelu Bristol u Sarajevu održan stručni seminar iz oblasti primjene „Reformskog paketa“ u javnim službama za zapošljavanje u okviru Projekta zapošljavanja mladih (YEP). Učesnici seminara su, pored predstavnika YEP-a i Švicarske ambasade koja finansijski podržava projekt bili: Zavod za zapošljavanje Republike Srpske, Zavod za zapošljavanje Brčko Distrikta i službe za zapošljavanje KS, BPK, TK i HNK.

Urađen je osvrt na nalaze situacijskih analiza, te na izlaganje reformskog napretka u svim službama koje su učestvovala na seminaru. Predstavnici Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo su izložili svoje iskustvo s obzirom na ranije pristupanje projektu, i uz organizatore seminara omogućili studijski obilazak oglednih biroa Novo Sarajevo i biroa Centar, kao i posjetu Klubu za traženje posla. Drugi dan seminara je bio posvećen pripremi uputstava za rad oglednih biroa kroz rad u grupama i uz nadzor konsultantice YEP-a Meri Lorenčić. Važno je naglasiti da je kreiranje navedenih uputstava zasnovano na specifičnim potrebama svih Službi uz uvažavanje strukture ključnih tačaka reforme. Kao neophodni uslovi uspješnog provođenja reforme iznesene su ključne kompetencije zasnovane na evropskom modelu kompetencija savjetnika u

javnom sektoru za zapošljavanje, kao i standardi kvaliteta rada službi. Uputstvo za rad u biroima naše Službe usvojeno je od strane Direktora odlukom broj 01-1-02-308/1-2016 od 08.09.2016. godine.

U 2016. godini održana su dva Foruma službi zapošljavanja. Forum službi zapošljavanja je zajednička platforma javnih službi za zapošljavanje i resornih ministarstava, koju koordinira Agencija za rad i zapošljavanje BiH, uz tehničku podršku Vlade Švicarske u okviru Projekta zapošljavanja mladih (YEP). Zajednička platforma poput Foruma pruža priliku da službe prezentiraju i podjele svoja iskustva sa drugim službama. Složenost reformskih procesa zahtjeva koordinirane napore svih učesnika, ali su za provođenje reforme odgovorne Službe za zapošljavanje, koje su i nosioci reforme i imaju vlasništvo nad procesom. Prvi Forum je okupio rukovodioce i članove radnih grupa za implementaciju Reformskog paketa četiri javne službe za zapošljavanje koje su se opredijelile za učešće u reformi. U okviru sastanka razmatrale su se dosada realizovane aktivnosti i implementacija tehničkih preduslova za realizaciju novih metoda rada, kao i već provedene obuke te početna iskustva sa terena. Nakon diskusije na Forumu Službi zapošljavanja, jasno je da se reforme mogu sprovesti samo ukoliko zaposleni u javnim službama za zapošljavanje budu imali adekvatne vještine, primjerene savremenim trendovima na tržištu rada. U skladu s tim došlo se do zaključka da je neophodno raditi na razvoju ljudskih kapaciteta. Na kraju Foruma je predstavljen i Kompetencijski okvir za zaposlenike službi za zapošljavanje, te je napravljena Anketa o potrebama za obukama sa kojim se žele identificirati potrebe za dodatnim znanjem i vještinama zaposlenih u biroima koji su uključeni u proces reforme. Rezultati ankete će se koristiti u pripremi plana i programa obuka, za koji će biti zadužen Projekat zapošljavanja mladih - YEP, koji će na osnovu iskazanih potreba pripremiti ljudske i tehničke kapacitete.

Drugi forum, održan u novembru 2016. godine, organiziran je na temu potencijala za partnersku saradnju između poslodavaca i javnih službi za zapošljavanje. Fokus je stavljen na primjere dobre prakse i konačne rezultate lokalnih partnerstava zapošljavanja, kao i razmjenu iskustava za službama i zavodima za zapošljavanje iz regiona. Kroz otvorene panel diskusije u kojima su učestvovali predstavnici poslodavaca i službi za zapošljavanje, uočen je sraz u razmišljanjima koje bi aktivnosti pojedina strana trebala preduzimati u cilju poboljšanja međusobne saradnje. Opći je zaključak da moramo uskladiti očekivanja i aktivnosti u cilju zajedničkog djelovanja prema preduzimanju koraka koje će dovesti do poboljšanja stanja na tržištu rada.

U septembru 2016. godine održana je obuka za djelatnike biroa koji će učestvovati u implementaciji Reformskog paketa u našem kantonu. Svi učesnici su uspješno položili testiranje koje se bavilo temama novih načela rada, a to su individualni i grupni rad sa nezaposlenim osobama i poslodavcima. Također, provedena je i doobuka za trenere koji će voditi klubove za traženje posla, i to u okviru planske radionice „Mreže klubova za traženje posla“, koja se održala u Čitluku u decembru izvještajne godine.

Kako Biro Mostar – Odjeljenje 1 ima sve tehničke preduslove za rad u skladu sa usvojenim Uputstvom, ono se počelo primjenjivati polovinom novembra 2016. godine. U toku je priprema prostorija i uslova u biroima Čitluk i Konjic, koje će sa novim načelima rada započeti u prvom kvartalu 2017. godine.

Na sastanku sa Ministrom i predstavnicima sektora Ministarstva zdravstva, rada i socijalne pomoći HNK, predstavili smo aktivnosti Službe, problematiku u oblasti zapošljavanja, te smo razgovorali o oblastima u kojima se može poboljšati saradnja dvije institucije. Kako je jedna od planiranih aktivnosti Ministarstva u 2016. godini izrada kantonalne Strategije zapošljavanja, formirana je radna grupa sa ciljem izrade dokumenta Analiza stanja tržišta rada u HNK, koji bi bio polazna osnova za izradu Strategije. Radna grupa je sa radom završila u maju tekuće godine.

Na istom sastanku je dogovoren mehanizam dostavljanja podataka o rezultatima aktivnosti inspektora za rad, u cilju ispunjavanja zakonski propisanih zahtjeva prema osobama koje se nalaze na evidenciji

nezaposlenih osoba, a istovremene su zatečene na radnom mjestu bez ugovora o radu. Saradnju na ovom polju treba poboljšati, jer u izvještajnom periodu Služba nije dobivala potrebne podatke.

Tokom decembra 2016. godine Služba za zapošljavanje HNŽ-HNK je, putem Ministarstva zdravstva, rada i socijalne pomoći HNK, uključena i u proces davanja odgovora na pitanja iz Upitnika za Europske integracije. Nastavak saradnje iz ove aktivnosti predviđen je i za početak 2017. godine.

U Gradskoj vijećnici Grada Mostara 10.10.2016. godine održan je prvi sastanak Partnerske grupe za razvoj na kojem je predstavljen Prednacrt strateške platforme Strategije razvoja Hercegovinačko – neretvanskog kantona za period 2017. – 2020. godina. U uvodnom obraćanju dr. sc. Nevenko Herceg, predsjednik Vlade, govorio je o značaju koji Vlada daje donošenju strateških dokumenata, u prvom redu, prve multidisciplinarnе i multisektorske krovne Strategije razvoja HNK. Prisutne je upoznao s koracima koji su do sada preduzeti, kazavši kako je izrađen Prednacrt Strateške platforme koji je prezentiran na sjednici Vlade u povodu prve obljetnice rada, dodavši kako se uskoro očekuje izrada programskog dijela strategije i osnivanja tijela koja će nositi izradu konkretnih mjera, programa i projekata. O do sada urađenom na izradi Strategije govorili su Ivan Jurilj, predsjednik Kantonalnog odbora za razvoj i Nasir Nalić, predstavnik UNDP, dok je prezentaciju održala dr. sc. Katerina Malić-Bandur, voditeljica stručnog tima za izradu Strategije. Dr. sc. Katerina Malić-Bandur naglasila je da na izradi Strategije, koja bi trebala biti završena krajem godine, radi širok tim stručnjaka iz različitih oblasti i kako se nada da će Strategija sublimirati resurse Kantona i njegove strateške ciljeve. Inače, Partnersku grupu za razvoj Kantona predstavlja šire konsultansko tijelo u procesu izrade Strategije razvoja i ima savjetodavnu ulogu u procesu definisanja, realizovanja, monitoringa, evaluiranja i izvještavanja o realizovanju prioriteta definisanih u Strategiji razvoja Kantona. Do kraja izvještajnog perioda nismo dobili informacije o daljnjim aktivnostima i statusu izrade ovog dokumenta.

Uspostavljena je i saradnja sa Ministarstvom za pitanje boraca HNK-a, i to kroz aktivnosti na izradi i provođenju programa sufinansiranja zapošljavanja pripadnika boračke populacije u 2017. godini.

U januaru mjesecu, u prostorijama Nansen Dijalog centra u Mostaru, održana je prezentacija kampanje za veću zapošljivost mladih u BiH u organizaciji Omladinske informativne agencije (OIA), na kojoj su bili i predstavnici Službe za zapošljavanje HNK. Na prezentaciji je istaknuto kako pored nezaposlenosti poseban problem predstavlja neaktivnost mladih na tržištu rada, kao i da je vrlo mali broj mladih koji se na dodatne načine usavršavaju i razvijaju svoja znanja, vještine i kompetencije koje bi ih učinile atraktivnim na tržištu rada. Tokom prezentacije predstavljen je Izvještaj o zapošljivosti mladih, analiza primjera dobre prakse te promocija novog alata - info platforme Hocu.ba, koja mladima može pomoći u pronalasku radnog mjesta, kao i promociji njihovih rezultata.

U okviru GIZ-ovog projekta “Unaprijeđenje stručnog obrazovanja u HNK” organizovan je radni sastanak za članove VET vijeća formiranog ranije u okviru istog projekta. Sadržaj sastanka se odnosio na rezimiranje održanog studijskog putovanja u Njemačku u smislu evaluacije moguće primjene praksi vezanih za stručno obrazovanje iz Njemačke u našem kantonu. Također, na sastanku smo analizirali ciljeve projekta koji su definisani u septembru 2015. godine u okviru radionice održane u Neumu. Identifikovani su ciljevi na kojima su preduzete određene aktivnosti, te je razmatrana eventualna dorada i izmjena postavljenih ciljeva. S obzirom da je jedan od ciljeva izmjena nastavnog plana i programa stručnih škola koje su uključene u projekt, a za izmjenu NPP su potrebne tačne informacije o potrebama tržišta rada, pokrenuto je istraživanje potreba tržišta koje provodi Privredna komora Grada Mostara. U cilju adaptacije obrazovnih programa kreirane su dvije radne grupe koje će se sastojati od predstavnika srednjih škola (Mašinsko-saobraćajna srednja škola, Mostar i Strojarska škola, Mostar), predstavnika Pedagoškog zavoda i Zavoda za školstvo te predstavnika poslodavca.

Na trećoj sjednici Strukovnog odbora HNK, održanoj u oktobru 2016. godine, vijeću je prezentirana aktivnost GIZ-ovog Projekta „Unaprijeđenje strukovnog obrazovanja u HNŽ“, kroz koju je izrađen novi standard zanimanja i nastavni plan i program za zanimanje CNC operatera, u saradnji sa APOSO-m. Vijeće je zaključilo da ovakav model, koji uključuje predstavnike Pedagoškog zavoda, Zavoda za školstvo, strukovnih škola i kompanija, može predstavljati dobru osnovu za daljne aktivnosti u tom polju. Program Prilika Plus, koji se implementira do kraja 2018. godine, će započeti aktivnosti u srednjim školama u Čitluku i Konjicu, sa mogućnošću uključenja škola iz Grada Mostara. Program će kao početnu aktivnost imati izmjenu nastavnih planova i programa iz sektora mašinstva i ugostiteljstva i turizma. Vijeće je naglasilo važnost izrade priručnika za praktičnu nastavu u strukovnim školama, odnosno mogućnost izrade kombiniranih NPP koji mogu uključivati više zanimanja. Također, naglašena je potreba za obukom profesora praktične nastave, odnosno mentora u tvrtkama za pedagošku grupu predmeta. Predlaže se donošenje seta kriterija koji firme trebaju ispuniti, kako bi se učenička praksa mogla obavljati na siguran i stručan način.

U okviru 19. Međunarodnog sajma gospodarstva Mostar, održana je panel diskusija na temu „Povezivanje obrazovnog sistema sa potrebama tržišta rada“ kojoj su prisustvovali i predstavnici naše Službe. Organizatori diskusije su bili Ministarstvo privrede kantona i Privredna komora grada Mostara. Uvodničari, uključujući predstavnike Ministarstva privrede HNK, Razvojne agencije Zeničko-dobojskog kantona i predstavnika poslodavaca tj. člana komore, prezentirali su svoje viđenje problematike i iskustva u radu na poslovima koji su usko vezani uz temu diskusije. Panel je istovremeno bio prilika za prezentaciju istraživanja tržišta rada koje je provela Privredna komora grada Mostar na području cijele Hercegovine u oko 70 preduzeća iz sektora turizma i sektora metala. Nakon prikaza osnovnih nalaza istraživanja, uslijedila je diskusija u okviru koje su učesnici prokomentirali istraživanje i općenito situaciju na tržištu rada u hercegovačkoj regiji.

U organizaciji Caritasa Bosne i Hercegovine i Ustanove za obrazovanje odraslih „Socijalno – edukativni centar“ u Banja Luci je u aprilu tekuće godine održana završna konferencija projekta obrazovanje odraslih za socijalno-edukativna zanimanja „SOCIJALNO – EDUKATIVNI CENTAR“ (SEC) kojoj su prisustvovali i predstavnici Službe.

Predstavnici Službe bili su i na radionici pod nazivom „Nova pravila i mogućnosti za finansiranje EU projekata prekogranične saradnje“ u organizaciji Revicon. Tom prilikom predstavljen je prvi poziv za dostavljanje projektnih prijedloga u okviru prekogranične saradnje Bosna i Hercegovina - Hrvatska – Crna Gore. Prezentirane su specifičnosti novog EU programa, uvođenje novog načina prijavljivanja projekata – elektronska prijava, novi kriteriji za ocjenjivanje projekata, te metodologija izrade budžeta na stvarnom projektu sa posebnim osvrtom na prihvatljive i neprihvatljive troškove.

U mjesecu junu bili smo na prezentaciji projekta „Lokalna partnerstva za zapošljavanje“, u organizaciji sarajevskog Projektnog ureda Međunarodne organizacije rada (ILO). Projekt se finansira sredstvima Europske unije radi podsticanja održivog, partnerski orijentiranog tržišta rada na lokalnom nivou. Riječ je o podsticaju strukturalne saradnje lokalnih aktera kako bi stvorili bolje uslove za stvaranje radnih mjesta, a ti lokalni akteri su jedinica lokalne samouprave, službe za zapošljavanje, škola, odnosno obrazovni sektor, te poslovni i nevladin sektor. Ukupna vrijednost projekta je 4 milijuna eura, od kojih su tri milijuna namijenjena za dodjelu bespovratnih sredstava lokalnim zajednicama u Bosni i Hercegovini. Nakon objavljivanja Javnog poziva za ovaj program, Služba je, kao obavezan partner za svaki projektni prijedlog, uzela aktivno učešće u izradi projekata sa partnerima. Prvi selekcijski krug prošla su 4 projekta u kojima je Služba partner. Konačni rezultati bit će poznati u prvom kvartalu 2017. godine.

Na okruglom stolu na temu „Razvoj tržišta rada u (F) BiH“, u organizaciji Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo, izlagali su prof. dr. Vjekoslav Domljan na temu „Kako protiv nezaposlenosti?“, dr. Muharem

Halilbašić, direktor Ekonomskog instituta u Sarajevu „Jačanje funkcije posredovanja u javnim službama za zapošljavanje“, Čengić Safudin, generalni direktor Centrotrans Eurolines „Kvalitetna zakonska rješenja u funkciji razvoja tržišta“, Lejla Muzaferija, office menadžerica LINK group „Uloga i značaj neformalnih obrazovnih sistema u razvoju privrede“. Okruglom stolu su prisustvovali brojni predstavnici svih nivoa vlasti iz oblasti zapošljavanja, predstavnici nevladinog sektora i međunarodnih organizacija u BiH. Saradnja službi za zapošljavanje, obrazovnih institucija i privrednih subjekata značajna je, kako na nivou planiranja obrazovnih politika, tako i pri individualnoj pomoći pojedincima pred karijernim izborom. Javne službe za zapošljavanje trebaju učestvovati u pripremi informacija o zanimanjima, mogućnostima zaposlenja, poslodavcima i drugim informacijama sa područja tržišta rada.

U organizaciji Sektora za razvoj kantona Ministarstva privrede HNK, 08.06.2016. godine je u Sali Skupštine HNK održana 6. sjednica Vijeća za konkurentnost i razvitak HNŽ/HNK. Razmatrao se prijedlog Izvještaja za 2015. godinu o realiziranju Godišnjeg plana provedbe Programa razvoja malog gospodarstva HNŽ/HNK 2011.-2015. i Strategije razvoja MSP u HNŽ/HNK za period 2012.-2020. Također, raspravljalo se o utvrđivanu plana za 2016. godinu.

Grad Mostar, uz podršku UNDP-a je provodio aktivnosti na izradi Strategije Grada Mostara. «Entropolis i etnopolis - Mostar – globaliziran, reindustrijaliziran, energetske učinkovit i turistički i okolišni atraktivan grad», vizija je razvoja Grada Mostara za period 2016-2025. godine koju nadležni grada na Neretvi žele utkati spomenuti dokument. Služba za zapošljavanje HNŽ-HNK se uključila u ove aktivnosti, te je kroz rad svojih predstavnika učestvovala u radu radnih grupa za društveni razvoj i ekonomiju. Strategija razvoja Grada Mostara je trebala biti promovisana u drugoj polovici izvještajne godine, ali zbog nepostojanja gradskog vijeća, ovaj dokument još nije usvojen.

Okrugli stol na temu „Izmjenama Zakona o PDV-u do privrednog razvoja“ organizovan je u okviru inicijative "Poslovni prostor BH" koju vodi Institut za razvoj mladih KULT, a koja je dio Projekta održivosti civilnog društva u Bosni i Hercegovini (CSSP), koji realizuju Centri civilnih inicijativa (CCI) i Centar za promociju civilnog društva (CPCD), a koji je podržan od Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID). Izmjene Zakona o porezu na dodanu vrijednost u Bosni i Hercegovini su neophodne, zaključeno je na današnjem Okruglom stolu "Izmjene i dopune Zakona o PDV-u - uvođenje sistema oporezivanja prema naplaćenim naknadama". Rokovi za uplatu PDV-a državi moraju se pomjeriti, i to na posljednji dan u mjesecu, zaključeno je na Okruglom stolu. Ekonomska stručnjakinja i panelistica Okruglog stola Svetlana Cenić je dodala da se izmjenama poreznog sistema mora pristupiti strateški, i to na nivou izmjena cjelokupnog finansijskog sistema BiH. Pod tim se, kako je istakla, prvenstveno podrazumijeva izmjena sistema PDV-a u raspodjeli, te izmjena Zakona o fiskalnoj odgovornosti. Neophodno je, dodala je, uvezati i fiskalni sistem na nivou države, te sa poreznim i geodetskim upravama. Također, naglašeno je da je uz ove izmjene potrebno inzistirati i na ukidanju prava na odbitni PDV za fakture koje nisu plaćene. Jačanje privrede neophodno je za ekonomski prosperitet BiH, a upravo je razvoj malog i srednjeg poduzetništva prilika za mlade. Izmjenom Zakona o PDV-u dodatno se može potaknuti razvoj malog i srednjeg poduzetništva, što će utjecati i na razvoj ekonomije i bolje investicijske klime.

Udruga slijepih osoba Hercegovačko-neretvanskog kantona, u saradnji s Udruženjem slijepih Kantona Sarajevo, a uz podršku MyRight i Saveza slijepih Švedske, održala je 25. 05. 2016. godine okrugli stol na temu "Implementacija Konvencije o pravima osoba s invaliditetom, pretpostavka za veću socijalnu uključenost slijepih osoba". Tom prilikom analiziran je status i položaj slijepih osoba u HNK-u, načini unaprijeđenja položaja slijepih osoba, te su iznesena iskustva Udruženja slijepih Kantona Sarajevo kroz projekte finansirane od strane Saveza slijepih Švedske.

U mjesecu septembru učestvovali smo na okruglom stolu na temu „Razvoj i provedba Lokalnog plana akcije u oblasti invaliditeta u HNŽ-HNK“ u prostorijama hotela Bristol. Okrugli stol je bio organizovan od strane

Koalicije organizacija osoba s invaliditetom u HNK „Zajedno smo jači“, a njime je moderirala predsjednica Koalicije Danijela Kegelj. Moderatorica se osvrnula na dosadašnji rad Koalicije, kao i na već realizovane te u bližoj budućnosti planirane zadatke Radne grupe za izradu Nacrta Lokalnog plana akcije u oblasti invaliditeta u HNK. Inače, radna grupa oformljena je početkom 2016. godine, povezuje vladin i nevladin sektor, a za cilj ima olakšati i unaprijediti različita područja života i status osoba s invaliditetom.

Zatim je 13.10.2016.godine Caritas Bosne i Hercegovine s partnerima Udrugom roditelja i djece s posebnim potrebama "Vedri osmijeh" iz Mostara i NCM "Ivan Pavao II" u Sarajevu organizovao Konferencija "Zapošljavanje osoba s invaliditetom". Cilj ovog događaja bila je razmjena iskustava i mogućnosti zapošljavanja osoba s invaliditetom iz perspektive javnih ustanova, udruga, firmi i roditelja kao i aktualnih pitanja od interesa za osobe s invaliditetom.

Krajem istog mjeseca je u prostorijama hotela Mostar održana projekcija filma „Slobodni“, autora Tomislava Žaje. Projekcija je organizovana od strane Saveza "SUMERO" i Udruženja mladih "Ružičnjak – Los Rosales". Riječ je o višestruko nagrađivanom dugometražnom dokumentarcu koji prati život pojedinaca s intelektualnim teškoćama i njihovo postupno privikavanje na samostalnost u lokalnoj zajednici, nakon što su godinama bili zatvoreni u institucijama. Projekciji su prisustvovali predstavnici federalnih, kantonalnih i gradskih institucija, organizacija osoba s invaliditetom, centara za socijalni rad, mediji i dr. gosti, a njen primarni cilj bio je osvijestiti potrebu za ostvarivanjem osnovnih ljudskih prava za osobe s intelektualnim teškoćama i pozvati na pokretanje procesa deinstitucionalizacije.

U Mostaru je 22.11.2016. godine održan radni sastanak koji je organizovala Koalicija OOSI 'Zajedno smo jači' HNK u okviru kampanje "Ponosni Na Sebe", a imao je temu 'Jednake mogućnosti za ravnopravnost'. Cilj sastanka bio je da se organizacije osoba sa invaliditetom, saradnici javnih institucija, ministarstava Vlade HNK, mediji i NVO koje su dale podršku koaliciji detaljnije upoznaju sa rezultatima kampanje kao i da zajedno utvrde način daljeg djelovanja za jednake mogućnost.

Dana 15.12.2016.godine. Održan je okrugli stol pod nazivom „Socijalno poduzetništvo-svoje ograničenje pretvoriti u prednost“ u prostorijama Udruge roditelja i djece s posebnim potrebama „Vedri osmijeh“ Mostar i partnerima Caritasom BiH i Nadbiskupijskim centrom za pastoral mladih „Ivan Pavao II“. Okrugli stol je upriličen u okviru projekta „Prevladavanje predrasuda i promocija novih alata za profesionalnu integraciju osoba s posebnim potrebama u BiH i Crnoj Gori „Osim toga je predstavljena i paralelna studija o postojećem zakonodavstvu u Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini, kao i istraživanje tržišta o mogućnostima zapošljavanja osoba s invaliditetom.

Istog dana je i Udruženje poslodavaca FBiH u suradnji s Međunarodnom organizacijom rada (ILO) u Sarajevu, organizirao je Okrugli stol na temu "Neophodnost izmjene Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom". Cilj održavanja Okruglog stola je da se uz analizu postojećeg zakonodavnog okvira koji je neadekvatan i destimulativan pokuša doći do najboljih zakonskih rješenja, u cilju stvaranja uslova za veću zapošljivost osoba s invaliditetom.

Saradnja sa Federalnom zavodom za zapošljavanje je i u ovo izvještajnoj godini bila na visokom nivou. Redovno su se održavali sastanci ravnatelja i radnih grupa, u svrhu koordinacije aktivnosti. Jedan od rezultata saradnje je i potpisani Sporazum o saradnji u realizaciji Strateških pravaca razvoja karijernog usmjeravanja u FBiH za period 2015-2020. Cilj saradnje je, između ostalog, stvaranje uslova i sistema podrške u sistema posredovanja u zapošljavanju koji će omogućiti svakom nezaposlenom, učeniku, studentu i odraslom polazniku da donosi kvalitetne i na činjenicama zasnovane odluke koje se odnose na izbor zaposlenja, školovanja, puteva učenja i cjeloživotnog profesionalnog razvoja u skladu sa individualnim mogućnostima i afinitetima, kao i zahtjevima tržišta rada, ekonomskog, društvenog i tehnološkog razvoja Bosne i Hercegovine.

Jedna od vrlo bitnih tema koja se razmatrala na sastancima kantonalnih službi za zapošljavanje i Federalnog zavoda za zapošljavanje je i Projekt zapošljavanja Svjetske banke. Naime, radi se o investicijskom zajmu za BiH u iznosu od 50 miliona eura u cilju povećanja formalne zaposlenosti u privatnom sektoru za ciljne grupe, a koji će početi sa mladima koji traže prvi posao. Projekt ima dvije komponente. Prva, Promocija zapošljavanja, će pomoći vladama Federacije Bosne i Hercegovina i Republike Srpske proširiti i povećati efikasnost svojih aktivnih politika tržišta rada i posredovanje javnih službi za zapošljavanje, kako bi se povećalo formalno zapošljavanje u privatnom sektoru za izabranu ciljnu grupu osoba koje traže posao (mladi, nezaposleni sa niskim vještinama, dugoročno nezaposleni, stariji od 40 godina, žene i druge grupe u nepovoljnom položaju). Programi za koje će se pružiti podrška uključuju subvencioniranje plaće, obuku uz rad, samozapošljavanje, usluge za nezaposlene i poslodavce. Druga komponenta, Sistemi upravljanja, monitoring i komunikacija će osigurati finansiranje za jačanje sistema upravljanja za monitoring aktivnih programa tržišta rada i posredovanja pri zapošljavanju, te provođenje efektivne strategije komunikacije usmjerene na osobe koje traže posao, poslodavce i kreatore politike. Nacrt Projekta koji smo dobili na uvid je bio dosta kontroverzan u dijelu koji se tiče obveza i odgovornosti službi za zapošljavanje u provođenju projekta. Pojednostavljeno, teret odgovornosti uspjeha Projekta je stavljen u domenu službi za zapošljavanje, bez sistema podrške i jasnog i transparentnog način finansiranja i doznačavanja sredstava. Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike dostavljene su detaljne primjedbe i predlozi u cilju poboljšanja efektivnosti provođenja Projekta. Do vremena izrade ovog izvještaja, nismo dobili povratnu informaciju u kojoj mjeri su dostavljene sugestije uvažene.

Na poziv Federalnog zavoda za zapošljavanje, održan je i radni sastanak koordinatora za realizaciju projekta „Analiza potreba tržišta rada u Federaciji Bosne i Hercegovine 2016/2017. godine“. Dogovoreno je da se anketiranje poslodavaca provede u periodu od 15. novembra 2016. godine do 15. januara 2017. godine. Uzorak anketiranja je 1.500 poslodavaca na području FBiH koji zapošljavaju pet i više radnika, a iznimno ako se utvrdi da nema dovoljno poslodavaca iz te skupine, moguće je anketirati i poslodavce koji imaju manji broj zaposlenika. U našem kantonu predviđeno je anketiranje 200 poslodavaca. Anketiranje će provesti isključivo radnici kantonalnih službi za zapošljavanje u okviru svojih redovnih aktivnosti.

U prostorijama Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK održana je i edukacija na temu „Nasilje u porodici i psihološki aspekti nasilja – kako prepoznati i podržati žrtve“. Edukaciju je organizirao Federalni zavod za zapošljavanje u saradnji sa Fondacijom lokalne demokratije, a u okviru realizacije Akcijskog plana za provedbu Strategije za prevenciju i borbu protiv nasilja u porodici (2013-2017).

Europska trening fondacija (ETF) je organizovala skupu na temu „Identifikovanje potreba za vještinama i povezivanje u Bosni i Hercegovini“, u Trebinju 19.-20.10.2016. godine. Ciljevi radionice bili su podijeliti informacije o najnovijem metodološkom razvoju i razgovarati o mogućoj specifičnoj arhitekturi za stvaranje i upravljanje vještinama, prilagođeno kontekstu Bosne i Hercegovine. Tokom različitih sesija, govorilo se o sljedećim temama: identifikovanje potreba za vještinama, uključujući metodologije i prakse; institucionalni aranžmani za stvaranje i distribuisanje rezultata; informacije o tržištu rada i njihovo korištenje u oblikovanju politika i programa obrazovanja, obuke i zapošljavanja. Postignut je i načelni dogovor o budućim aktivnostima koje će se poduzeti na prostoru FBiH, a koje će se odnositi na izradu moderne metodologije za ispitivanje tržišta rada.

ZAPOSLENOST

Prema procjeni ukupnog broja prisutnog stanovništva po starosti i općinama od strane Federalnog zavoda za statistiku, na dan 30.06.2016. godine na području HNK bilo je 219.395 stanovnika. Do 14 godina starosti bilo je 39.005, od 15 – 64 godine 151.314 i preko 65 godina 29.076 stanovnika (Tabela 1 Priloga).

Prema prikupljenim podacima na području koje pokriva Služba za zapošljavanje HNŽ-HNK, krajem 2016. godine djeluju: 261 državno preduzeća i ustanove, 2.475 privatnih i mješovitih preduzeća, 3.270 samostalnih poreskih obveznika (samostalne zanatske, trgovačke i ugostiteljske radnje, samostalni prevoznici), 212 pravnih subjekata ostalih vrsta organizacija (humanitarne organizacije, strana predstavništva i sl.), te 497 pravnih subjekata sa nepoznatim oblikom organizacije. Ukupno je zaposleno i radno angažovano 51.220 radnika. Ovi podaci su dobiveni od Porezne uprave Federacije BiH (Tabela 2 Priloga).

U odnosu na isti period 2015. godine, došlo je do porasta broja zaposlenih osoba za 2.003, odnosno za 4,1%.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, krajem oktobra 2016. godine na području kantona su bila zaposleno 49.022 radnika. Stopu zaposlenosti iznosi 32,4%, što je u odnosu na 2015. godinu više za 0,2%. Stopa nezaposlenosti je također smanjena. Krajem 2015. godine ona je iznosila 41,7%, a za isti period 2016. godine iznosi 40,5%. U Federaciji BiH vidljivi su isti trendovi. Stopa zaposlenosti je sa 28,2% porasla 29,8%, dok je stopa nezaposlenosti sa 46,2% snižena na 44,5%.

Na području kantona 1991. godine prosječan broj zaposlenih iznosio je 66.104, od toga je u privredi radilo 56.179, a u neprivredi 9.925. U desetom mjesecu 2016. godine u privredi je radilo 30.129, a u neprivredi 18.893 osoba. U odnosu na prošlu godinu povećao se broj radnika u privrednim djelatnostima, a smanjio u neprivrednim (Tabela 4 Priloga).

Udio zaposlenih sa područja ovog kantona u ukupnoj zaposlenosti Federacije je 10,6%, tj. manje za 0,1% nego prethodne godine, dok je udio nezaposlenih 8,9% i za 0,1% je viši nego prošle godine. Udio radno aktivnog stanovništva iznosi 9,7%. Iz priloženih tablica ta kretanja su vidljivija za karakteristične godine.

Broj zaposlenih radnika u Hercegovačko-neretvanskom kantonu (godišnji prosjek)

	Broj zaposlenih radnika (godišnji prosjek)							
	1991.	2001.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	X-2016.
Federacija BiH	631.020	407.199	440.747	437.331	435.113	443.587	450.121	463.563
HNŽ/HNK	66.104	45.397	44.167	45.442	46.712	48.245	48.661	49.022
Od toga privreda	56.179	28.933	25.264	25.512	26.507	28.396	28.788	30.129
Neprivreda	9.925	16.464	18.903	19.930	20.205	19.849	19.873	18.893

Broj zaposlenih radnika po općinama

OPĆINA	Broj zaposlenih osoba						
	Prosjek 2013.	Prosjek 2014.	Prosjek 2015.	X 2016	INDEKS		
					<u>X - 2016.</u> <u>Prosjek</u> <u>2013.</u>	<u>X - 2016.</u> <u>Prosjek</u> <u>2014</u>	<u>X - 2016</u> <u>Prosjek</u> <u>2015</u>
UKUPNO HNŽ-HNK	46.712	48.245	48.661	49.022	104,9	101,6	100,7
ČAPLJINA	3.321	3.333	3.341	3.316	99,8	99,5	99,3
ČITLUK	4.771	5.356	5.972	6.221	130,4	116,2	104,2
JABLANICA	1.882	1.906	1.847	1.962	104,3	102,9	106,2
KONJIC	4.699	4.630	4.714	5.130	109,2	110,8	108,8
MOSTAR	29.048	29.877	29.489	28.771	99,0	96,3	97,6
NEUM	986	1.035	1.051	1.197	121,4	115,7	113,9
RAMA- PROZOR	1.051	1.153	1.166	1.202	114,4	104,2	103,1
RAVNO	66	66	75	83	125,8	125,8	110,7
STOLAC	888	889	1.006	1.140	128,4	128,2	113,3

Posmatrajući tabelu zaposlenost po djelatnostima (Tabela 4 Priloga) za period 2014. - 2016., zapaža se da broj zaposlenih osoba kod većine djelatnosti bilježi rast, dok je kod sedam djelatnosti zabilježen pad zaposlenosti (vađenje ruda i kamena; opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom, te sanacija okološa; informacije i komunikacije; administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti; finansijske djelatnosti i osiguranje; javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje; umjetnost, zabava i rekreacija).

U prethodnoj godini, prilikom obavljanja inspekcijskih nadzora (redovnih i po zahtjevu stranaka), kantonalna inspekcija rada je zatekla 25 osoba radno angažovanih na osnovu ugovora o djelu ili ugovora o privremenim poslovima, iako se radilo o poslovima za koje se zaključuje ugovor o radu na određeno ili neodređeno vrijeme. Također, kod poslodavaca su na radu, prilikom nadzora, u 22 slučaja su zatečene i osobe sa statusom penzionera.

Tokom 2016. godine inspekcija rada za oblast radnih odnosa izvršila je ukupno 1.304 inspekcijska nadzora, tokom kojih je zatečeno 316 osoba angažovanih suprotno Zakonu o radu. Procjenjuje se da je broj radnika „na crno“ ipak znatno veći, i da je procjena neprijavljeni radnika u HNŽ 20-30%.

Nakon izvršenih inspekcijskih nadzora, 290 osoba je zasnovalo radni odnos u skladu sa Zakonom o radu, a izdano je 20 prekršajnih naloga.¹

¹Podaci Ministarstva zdravstva, rada i socijalne pomoći HNK

POSREDOVANJE U ZAPOSŁJAVANJU

Zapošljavanje

Tokom 2016. Služba je ukupno prikupila i objavila 973 oglasa i konkursa o slobodnim radnim mjestima za 4827 radnika. Od toga nam se 106 poslodavaca osobno javilo sa zahtjevom za objavu konkursa, a iskazali su potrebu za 465 radnika.

Još jedan način kojim poslodavci nastoje doći po potrebnog kadra u saradnji sa Službom za zapošljavanje jest izdavanje listinga. U tom slučaju poslodavci preferiraju samostalno kontaktiranje potencijalnih kandidata, i u ovoj izvještajnoj godini 44 poslodavcasu zatražili tu uslugu Službe.

Tokom izvještajne godine poslodavci su za 396 osoba tražili i posredovanje, tj. pomoć pri odabiru kadra.

Posmatrano po stepenu stručnog obrazovanja, struktura traženih radnika od Službe izgleda ovako:

B I R O	Broj traženih radnika	Od toga na:		PO STEPENU STRUČNOG OBRAZOVANJA									
		neodređeno	određeno	1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
ČAPLJINA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ČITLUK	4	4	0	0	0	1	1	0	0	0	2	0	0
JABLANICA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KONJIC	4	3	1	0	0	0	1	0	0	0	3	0	0
MOSTAR	309	222	87	0	0	85	119	0	6	3	96	0	0
NEUM	56	22	34	0	0	22	3	0	0	0	4	27	0
PROZOR -RAMA	23	22	1	10	0	2	7	0	0	0	1	3	0
RAVNO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
STOLAC	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	396	273	123	10	0	110	131	0	6	3	106	30	0

U ovom periodu sa evidencije je brisano zbog zaposlenja 8.177 osoba, od čega 3.974 žena. U odnosu na isti period prošle godine (6.834 zaposlenih osoba), to je više za 1.343 osobe, tj. 19,7%. Važno je napomenuti da se u preko 70% slučajeva radi o sklapanju ugovora o radu na određeno vrijeme. Osamdeset tri osobe su na tržište rada došle kroz samozapošljavanje.

U izravnom kontaktu sa poslodavcima imamo saznanja da se poslodavci u odabiru radnika susreću sa problemom manjka potrebnih vještina kod nezaposlenih osoba. Razlog tome je prvenstveno neusklađenost obrazovnog sistema za zahtjevima tržišta rada. U izvještajnom periodu Služba je sklopila sporazume o saradnji sa općinama Jablanica i Konjic, čime je poboljšana saradnja među akterima tržišta rada na općinskom nivou, kojoj je cilj prevladati ovaj i ostale probleme s kojima se susreću poslodavci.

Struktura zaposlenih po stepenu stručnog obrazovanja izgleda ovako:

B I R O	Ukupno	Od toga žena	PO STEPENU STRUČNOG OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
ČAPLJINA	774	421	44	3	262	287	2	18	35	56	67	0
ČITLUK	787	444	26	0	307	261	0	11	28	48	106	0
JABLANICA	533	206	58	5	210	163	1	14	10	56	16	0
KONJIC	996	326	147	2	338	320	1	11	37	115	25	0
MOSTAR	4.254	2.159	222	24	1.138	1.570	2	131	162	591	414	0
NEUM	190	96	18	2	92	44	0	3	9	4	18	0
PROZOR -RAMA	273	118	20	1	111	69	1	7	7	27	30	0
RAVNO	6	0	1	0	2	2	0	0	1	0	0	0
STOLAC	364	204	36	2	114	123	0	6	12	40	31	0
UKUPNO	8.177	3.974	572	39	2.574	2.839	7	201	301	937	707	0

U strukturi novozaposlenih žena je 3.938, ili 48,7%.

Tokom izvještajne godine, poslodavci su Službi dostavili 6.762 prijava o prestanku radnog odnosa, što je u odnosu na prošlu godinu više za 12 %.

3.408 prijava odnosi se na žene, ili 50,4 %.

Pregled prestanak radnog odnosa po općinama izgleda ovako:

B I R O	Ukupno	Od toga žena	PO STEPENU STRUČNOG OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
ČAPLJINA	746	427	81	7	253	250	4	17	31	49	54	0
ČITLUK	756	439	33	0	281	284	1	14	16	53	74	0
JABLANICA	467	195	67	6	181	147	1	9	9	41	6	0
KONJIC	732	267	130	2	258	194	2	12	28	89	17	0
MOSTAR	3.335	1.738	234	13	937	1.294	7	111	105	439	195	0
NEUM	188	95	19	2	91	47	0	2	10	3	14	0
PROZOR -RAMA	261	119	57	1	94	67	1	9	3	20	9	0
RAVNO	4	2	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0
STOLAC	273	126	24	0	107	83	2	5	6	27	19	0
UKUPNO	6.762	3.408	645	31	2.203	2.367	18	180	209	721	388	0

Održavali su se redovni kontakti sa biroima u cilju međumjesnog posredovanja za zahtjeve poslodavaca koji svoje potrebe za radnom snagom ne mogu zadovoljiti na području podružnice-biroa na kojoj obavljaju svoju djelatnost. Služba je po takvim zahtjevima davala razne podatke, liste nezaposlenih osoba za različita zanimanja kao i druge informacije potrebne za zadovoljenje potreba poslodavca za radnom snagom.

U okviru međudržavnog posredovanja, Služba održava redovne kontakte i razmjenjuje informacije sa Agencijom za rad i zapošljavanje BiH u vezi sa zapošljavanjem u inostranstvu.

Posredovanje za zapošljavanje u Republici Sloveniji se odvija na osnovu Operativnog protokola za zapošljavanje u Republici Sloveniji. S tim u vezi, Služba objavljuje oglase za poslodavce iz Slovenije, te redovno razmjenjuje informacije sa Agencijom za rad i zapošljavanje BiH o povratnicima sa rada iz Slovenije u BiH i, s druge strane, izdanim radnim dozvolama za BiH državljane u Sloveniji.

Na osnovu dogovora o posredovanju pri zapošljavanju radnika iz Bosne i Hercegovine u SR Njemačkoj te kontinuirano otvorenog javnog poziva za zapošljavanje radnika za zdravstvenu njegu u SR Njemačkoj, Služba za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanskog kantona zaprima prijave zainteresovanih kandidata i dostavlja ih Agenciji za rad i zapošljavanje BiH na dalje postupanje te redovno izvještava Agenciju za rad i zapošljavanje o preduzetim aktivnostima.

Krajem 2016. i početkom 2017. godine, Služba je učestvovala u realizaciji Programa ferijalnog rada studenata iz BiH u SR Njemačkoj. Služba je obavijestila sve visokoškolske ustanove na području HNK-a te uz njihovu saradnju pružila savjetodavnu i tehničku pomoć studentima u apliciranju na ovaj program. Nositelj aktivnosti ovog programa je Agencija za rad i zapošljavanje BiH. Za ferijalni rad u Njemačkoj su se ukupno prijavila 3 studenta na području HNK-a, čije prijave su prosljeđene u Agenciju za rad i zapošljavanje BiH.

U cilju praćenja odobrenih sredstava za sufinansiranje zapošljavanja, podružnice – biroi su redovno dostavljali izvještaje o poštivanju preuzetih obaveza po osnovu odobrenih sredstava, na osnovu kojih su preduzimane daljnje radnje predviđene ugovorom.

Redovno su dostavljani razni podaci nadležnim institucijama kantona, općina kao i međunarodnim organizacijama koje se bave problematikom zapošljavanja.

Aktivne mjere u zapošljavanju

U 2016. godini Služba je radila na obradi novih zahtjeva za podsticajne mjere te na praćenju i kontroli zaključenih ugovora sa korisnicima sredstava po javnim pozivima iz 2014. i 2015. i 2016. godine, te dostavi izvještaja raznim institucijama o realiziranim programima tržišta rada iz ranijeg perioda. Praćenje ugovornih obaveza korisnika programa iz 2014. godine su tokom ovog izvještajnog perioda završili. Aktivne mjere zapošljavanja su se u 2016. godini provodile u skladu sa usvojenim Programom rada Službe za 2016. godinu. U ovom izvještajnom periodu su djelatnici sektora započeli realizaciju i praćenje aktivnih mjera i putem nove softverske podrške tj. kroz program Ocean za koji su djelatnici ovog sektora uspješno prošli obuke.

Zbog nedostatka sredstava u Službi za zapošljavanje HNŽ-HNK, izostalo je pokretanje programa zapošljavanja koji se sufinansiraju iz sredstava Službe. Dakle, i u ovom izvještajnom periodu su se provodili samo programi finansirani iz drugih izvora i to Federalnog zavoda za zapošljavanje i budžeta Vlade FBiH. U izvještajnom periodu su završeni programi koji su započeti u 2014. godini, nastavljena je realizacija programa iz 2015. te se krenulo u realizaciju svih mjera iz 2016. godine. Tačnije, završena je realizacija Programa sufinansiranja zapošljavanja i sufinansiranja sticanja prvog radnog iskustva 2014. – mjera Prvo radno iskustvo, nastavljena je realizacija Programa sufinansiranja zapošljavanja i sufinansiranja sticanja

prvog radnog iskustva 2015. – mjere Prvo radno iskustvo, Prilika za sve, Vaučer i Sezonsko zapošljavanje, Programa samozapošljavanja Start-up te Programa zapošljavanja i samozapošljavanja u oblasti poljoprivrede 2015.

Javni poziv za Programe Federalnog zavoda za zapošljavanje i za Program subvencioniranja zapošljavanja mladih nezaposlenih osoba bez radnog iskustva i subvencioniranja samozapošljavanja po Uredbi Vlade FBiH je objavljen 18.02.2016. godine. Zbog velike zainteresovanosti poslodavaca, broj evidentiranih prijava je za programe Federalnog zavoda za zapošljavanje već nakon jednog dana premašio vrijednost raspoloživih sredstava namijenjenih za Hercegeovačko-neretvanski kanton, stoga je apliciranje na mjere Prilika za sve 2016, Vaučer za posao 2016 i Sezonsko zapošljavanje 2016 već nakon jednog dana bilo onemogućeno. Javni poziv za Programe subvencioniranja zapošljavanja mladih bez radnog iskustva i subvencioniranja samozapošljavanja po Uredbi Vlade FBiH je zbog neutroška sredstava bio više puta obnavljan, a krajnji rok za apliciranje je bio 15.12.2016. godine. U nastavku slijedi detaljniji izvještaj za programe čija se realizacija u potpunosti ili u značajnom dijelu odvijala u izvještajnom periodu.

1) Program sufinansiranja zapošljavanja i sufinansiranja sticanja prvog radnog iskustva 2014

- Jačanje konkurentnosti na tržištu rada – Prvo radno iskustvo 2014.

U izvještajnom periodu su nastavljene aktivnosti praćenja realizacije potpisanih Ugovora o sufinansiranju, te refundacija sredstava poslodavcima koji su ispunjavali obaveze definisane Programom. U zadnjem kvartalu 2016. godine su završene sve ugovorne obveze po programu Prvo radno iskustvo 2014.

2) Program sufinansiranja zapošljavanja i sufinansiranja sticanja prvog radnog iskustva 2015

Najveći dio sredstava planiranih za realizaciju Programa sufinansiranja zapošljavanja i sufinansiranja sticanja prvog radnog iskustva 2015 je utrošen u 2015. godini, ali je jedan dio ugovora zaključen i u prvom polugodištu 2016. godine, i to po mjerama:

- Jačanje konkurentnosti na tržištu rada - Prvo radno iskustvo 2015.

U izvještajnom periodu nastavljeno je praćenje realizacije ranije zaključenih ugovora, te su početkom 2016. godine zaključena još 2 ugovora o sufinansiranju po mjeri Prvo radno iskustvo 2015 u vrijednosti od 813.933,72 KM pri čemu je zaposleno još 125 osoba.

Ukupan broj ugovora sklopljen po ovoj mjeri je 119, pri čemu je ukupno zaposleno 350 osoba u dobi do 30 godina, pretežno sa visokom ili višom stručnom spremom, te je za tu namjenu ukupno utrošeno 1.824 461,70 KM osiguranih od strane Federalnog zavoda za zapošljavanje. Ugovorne obaveze po ovoj mjeri još nisu završene, te se nastavlja praćenje realizacije utroška sredstava.

- Sufinansiranje zapošljavanja - Prilika za sve 2015

Kao i po mjeri Prvo radno iskustvo, realizacija mjere Prilika za sve iz 2015. godine nastavila se u 2016. godini. U izvještajnom period zaključeno je još 5 novih ugovora o sufinansiranju u vrijednosti od 87.466,46 KM, a zaposlena je 41 osoba sa evidencije. Paralelno sa zaključivanjem novih, radilo se na praćenju ranije zaključenih ugovora. Ukupan broj ugovora o sufinansiranju sklopljen po ovoj mjeri je 150. Svoje radno mjesto putem ove mjere je pronašlo 515 osoba sa evidencije nezaposlenih, čime je utrošeno 1.081 672,48 KM.

- Sufinansiranje zapošljavanja - Sezonsko zapošljavanje 2015

U izvještajnom periodu nastavljeno je praćenje realizacije ranije zaključenih ugovora, te je početkom 2016. godine zaključen još 1 ugovor o sufinansiranju po istoj mjeri u vrijednosti od 1 863,78 KM, pri čemu su zaposlene još 2 osobe. Ukupan broj ugovora sklopljen po ovoj mjeri je 30, pri čemu su svoje radno mjesto u sezonskim poslovima pronašle 83 osobe. Za ovu mjeru je ukupan iznos utrošenih sredstava 165.287, 16 KM.

- Sufinansiranje zapošljavanja teško zapošljivih osoba - Vaučer za posao 2015

U izvještajnom periodu je nastavljeno praćenje realizacije ranije zaključenih ugovora, bez zaključivanja novih.

3) Program samozapošljavanja Start-up 2015

U izvještajnom periodu intenzivno se radilo na praćenju realizacije ugovora zaključenih po ovom programu tokom 2015. godine.

4) Program sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja u oblasti poljoprivrede 2015

Realizacija Programa sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja u oblasti poljoprivrede 2015 je započeta u novembru 2015. godine, ali se većim dijelom odvijala u izvještajnom periodu. Javni poziv za ovaj Program je ponovo objavljen 16.06.2016. godine.

Općenito kada je u pitanju ovaj program, na području Hercegovačko-neretvanske županije-kantona nije zabilježen veliki interes korisnika. Ukupno je potpisano je 13 ugovora o sufinansiranju samozapošljavanja, čime je utrošeno ukupno 53.101,76 KM. Ukupan broj zaposlenih osoba po ovoj mjeri je 14.

5) Sufinansiranje zapošljavanja po Programu Federalnog zavoda za zapošljavanje 2016

Javni poziv za ovaj Program je objavljen 18.02.2016. godine, a zatvoren već naredni dan zbog velike zainteresovanosti poslodavaca. Prijem prijave i cjelokupna realizacija istih odvija se elektronskim putem (web prijave i aplikacija Ocean). Nakon što su obrađene sve prijave evidentirane na prvom Javnom pozivu, te je utvrđen odustanak jednog broja poslodavaca, Javni poziv je ponovljen 16.06.2016. i 07.10.2016. godine, u cilju utroška preostalih sredstava. U okviru ovog Programa realizuju se tri aktivne mjere: Prilika za sve 2016, Sezonsko zapošljavanje 2016 i Vaučer za posao 2016.

- Prilika za sve 2016

U izvještajnom periodu evidentirana je 171 prijava u okviru ove mjere, te je zaključeno je 95 ugovora. Putem ove mjere svoje zaposlenje su pronašle 283 osobe sa evidencije nezaposlenih, te je pri tome utrošeno 589.644,00 KM. U procesu realizacije se nalazi još 12 ugovora koji bi se trebali zaključiti početkom 2017. godine, koji bi obuhvaćali 26 nezaposlenih osoba.

- Sezonsko zapošljavanje 2016

U izvještajnom periodu evidentirane su 33 prijave na ovu mjeru. Zaključeno je 16 ugovora o sufinansiranju i zaposleno 28 osoba sa evidencije nezaposlenih, čime je utrošeno 55.440,00 KM. Ova mjera se i u ovoj godini pokazala najprikladnija za one poslodavce koji se bave ugostiteljskim i turističkim djelatnostima.

- Vaučer za posao 2016

U izvještajnom periodu evidentirano je 49 prijava na ovu mjeru, na osnovu kojih je zaključeno je 39 ugovora o sufinansiranju. Zaposleno je 57 osoba iz ciljane grupe, a utrošeno ukupno 150.480,00 KM. Cilj ove mjere je bio da se uz pomoć „Vaučera“, koji se preuzima u Službi/birou za zapošljavanje, nezaposlena osoba motiviše da samostalno traži zaposlenje kod poslodavaca radi integracije na tržište rada i prekida dugotrajne nezaposlenosti.

Na osnovu navedenog, Služba za zapošljavanje HNŽ-HNK je kroz realizovane programe u 2016. godini utrošila 1.751.929,72 KM, a efekt zapošljavanja je 550 novozaposlenih osoba sa evidencije nezaposlenih osoba.

6) Program subvencioniranja zapošljavanja mladih bez radnog iskustva i subvencioniranja samozapošljavanja po Uredbi Vlade FBiH

U skladu sa odredbama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba („Službene novine Federacije BiH”, br. 55/00, 41/01, 22/05 i 9/08) i Uredbom o podsticanju zapošljavanja Vlade Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj: 95/15), Federalni zavod za zapošljavanje i kantonalne službe za zapošljavanje zaključili su 15.2.2016. godine Sporazum o realizaciji Uredbe o podsticanju zapošljavanja, nakon čega je 18.02.2016. godine objavljen je Javni poziv za subvencioniranje zapošljavanja i samozapošljavanja po Uredbi Vlade FBiH. Uredba o podsticanju zapošljavanja se realizovala u skladu sa Odlukom o usvajanju Programa utroška sredstava s planom raspodjele sredstava „Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima“ - finansiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja, utvrđenih Budžetom Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu Federalnom ministarstvu razvoja, poduzetništva i obrta. U prvom dijelu 2016. godine se radilo na prijemu zahtjeva za ovaj program te na provjeri prispjele dokumentacije u Službi. Paralelno se u Federalnom zavodu za zapošljavanje radilo na provjeri aplikacija, na osnovu čega su elektronskim putem kroz program Ocean dostavljeni spiskovi sa korisnicima, tj. poslodavcima koji zadovoljavaju kriterije za realizaciju ugovora. Javni poziv za ove mjere je zbog neutroška sredstava više puta objavljivan, i to 18.02.2016 godine prvi put, a nakon toga 26.09.2016. godine, 15.11.2016. godine i zadnji put 30.11.2016. godine, nakon čega je ostao otvoren do 15.12.2016. godine u cilju što većeg utroška sredstava.

- Subvencija zapošljavanja mladih nezaposlenih osoba bez radnog iskustva po Uredbi Vlade FBiH o podsticanju zapošljavanja 2016. godine

U izvještajnom periodu je zaprimljeno 325 elektronskih prijavi poslodavaca na ovu mjeru. Nakon detaljne obrade te eliminisanja svih onih prijavi koje dolaze iz oblasti ugostiteljstva, trgovina i priređivača igara na sreću ili koje ne ispunjavaju neki od kriterija utvrđenih Uredbom, broj istih se znatno smanjio, te je zaključeno 157 ugovora o podsticanju zapošljavanja mladih. Cilj ove mjere je bio da se omogući što većem broju mladih osoba do 30 godina sticanje prvog radnog iskustva u struci ili u nivou stručne spreme za koju su se obrazovali. Ova mjera uslovljava poslodavca trajanjem zaposlenja sufinansirane osobe koje mora iznositi minimalno 24 mjeseca, što je naišlo na negodovanje i odustajanje pojedinih poslodavaca. Po ovoj

mjeri su se ukupno zaposlile 283 osobe sa evidencije nezaposlenih osoba Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK, te je pri tome utrošeno 1.955.952,00 KM.

- Subvencija samozapošljavanja po Uredbi Vlade FBiH o podsticanju zapošljavanja 2016. godine

Ciljna grupa ove mjere su bile sve osobe koje su se samozapošljavale, u životnoj dobi od 18 ili više godina uz uslov da su se vodile na evidenciji Službe kao nezaposlene osobe neprekidno duže od 30 dana prije registracije djelatnosti. Osoba koja je aplicirala na program bila je dužna dostaviti dokaz o registraciji društva sa ograničenom odgovornosti u kojem je jedini osnivač, ili obrta na vlastito ime, koji su registrovani nakon stupanja na snagu Uredbe i koji nisu u oblasti trgovine, ugostiteljstva ili priređivanja igara na sreću. U izvještajnom periodu je zaprimljeno 237 elektrošnih prijava, te su nakon obrade pristiglih prijava zaključena 83 ugovora o poticanju samozapošljavanja, i pri tome je utrošeno 575.688,00 KM. Samozapošljavanjem je 83 osoba sa evidencije nezaposlenih pronašlo zaposlenje u raznim djelatnosti, iz kojih možemo izdvojiti najzastupljenije: građevinarstvo, poljoprivreda, prerađivačka industrija i popravak i održavanje motornih vozila i ostale uslužne djelatnosti

Centar za informisanje, savjetovanje i obuku (CISO)

U Centru za informisanje savjetovanje i obuku (u daljem tekstu CISO) su se u izvještajnom periodu provodile svakodnevne aktivnosti uključujući: ažuriranje i objavljivanje oglasa, informisanje nezaposlenih osoba i poslodavaca, te prikupljanje različitih podataka o obrazovanju i zapošljavanju s ciljem pružanja što kvalitetnije usluge korisnicima centra.

Ipak, izvještajni period je u najvećem dijelu bio obilježen aktivnostima vezanim za profesionalno usmjeravanje učenika srednjih i osnovnih škola sa područja Hercegovačko-neretvanskog kantona.

U tom smislu, preduzeto je niz aktivnosti uključujući:

- Pripremu informativnih materijala (informacije o stanju na evidenciji Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK; informacije o cilju i značaju profesionalnog usmjeravanja; informacije o obrazovnim mogućnostima u srednjim školama i fakultetima u Federaciji BiH i šire, te informacije o aktivnostima Službe koje su značajne za učenike, mlade i školski kadar);
- Distribucija informativnih materijala u srednje i osnovne škole na području Hercegovačko-neretvanskog kantona, kao i izravna distribucija materijala zainteresovanim stranama u prostorijama CISO;
- Sastanci sa školama koje su izrazile interes za grupno informisanje u školskim prostorijama;
- Posjete školama i provođenje grupnog informisanja;
- Testiranje i individualno savjetovanje učenika u prostorijama CISO.

Informativni materijali su poštanskim putem distribuisani u svih 72 osnovne i srednje škole na području kantona. Svim školama je ponuđena mogućnost realizacije grupnog informisanja učenika u školskim prostorijama. Aktivnosti su krenule 18.04.2016. godine, te je pri tome bilo uključeno ukupno 6 škola, a od toga na području grada Mostara: Gimnazija Mostar i Gimnazija fra Grge Martića i sa područja općine Čitluk: Osnovne škole Čerin, Bijakovići i Osnovna škola fra Didaka Buntića te srednja škola fra Slavka Barbarića. Najbolja saradnja i ove godine je uspostavljena sa školama na području općine Čitluk, gdje je uz koordinaciju biroa Čitluk obavljeno profesionalno informisanje svih osnovnih i srednjih škola. Ukupan broj učenika koji su prošli grupno informisanje u sklopu profesionalnog usmjeravanja je 410, od toga 179 osnovaca i 89 srednjoškolaca iz općine Čitluk i 142 srednjoškolaca iz Mostara. U izvještajnom periodu nastavili smo saradnju sa Gimnazijom Mostar, čijih je 114 maturanata krajem 2015. godine u okviru profesionalnog usmjeravanja prošli psihološko testiranje. Na osnovu interpretiranih testova, u prvom

kvartalu tekuće godine sa svim testiranim učenicima obavljeno je savjetovanje i data preporuka za dalje obrazovanje. Polovinom mjeseca maja obavljeno je testiranje i 53 učenika trećih razreda Gimnazije Mostar, te je do kraja izvještajnog perioda sa njih 51 obavljeno i individualno savjetovanje.

U cilju boljeg približavanja ciljanoj grupi mladih od 15 do 30 godina, CISO Mostar je nastavio ostvarivati komunikaciju sa korisnicima preko Facebook stranice i profila.

Zapošljavanje stranaca

Na osnovu Zakona o zapošljavanju stranaca, u izvještajnom periodu izdana je 161 radna dozvola. Ukupan broj podnesenih zahtjeva je 171, od čega je 9 zahtjeva odbačeno, a 2 odbijena. Od ukupnog broja izdatih radnih dozvola najviše ih je bilo za državljane Hrvatske 47, Italije 30, Srbije 25, Kine 10, S.A.D. 5, Indije 4, Turske 4, Velike Britanije 3, i za državljane ostalih zemalja 33 radne dozvole.

Najviše stranih državljana je zaposleno u Mostaru i to 94, Čitluku 44, Čapljini 13, Konjicu 7 i u Neumu, Stocu i Ravnom po 1 osoba.

Po kvalifikacionoj strukturi, za VSS je izdano 52, VŠS 8, SSS 46, KV 14 i PK/NK 41 radnih dozvola. Služba redovno dostavlja Federalnom zavodu za zapošljavanje mjesečne i tromjesečne izvještaje o izdanim radnim dozvolama, radi daljnjeg izvještavanja nadležnih državnih institucija.

Priznavanje prava na profesionalnu rehabilitaciju

Na osnovu člana 12. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom („Službene novine Federacije BiH“, br. 9/10), 132 osoba sa invaliditetom sa područja HNŽ-HNK su krajem 2015. godine i tokom izvještajnog perioda 2016. podnijele zahtjev za priznavanje prava na profesionalnu rehabilitaciju. Izdato je 125 rješenja, 1 rješenje je poništeno, 1 rješenje je odbijeno, a 5 osoba je odustalo od zahtjeva.

Ostale aktivnosti

U okviru zakonom definisanih obveza Službe i plana rada za 2016. godinu, Sektor je prisustvo na raznim sastancima, seminarima i radionicama, aktivno radio na kreiranju i provođenju programa tržišta rada i stručnom osposobljavanju zaposlenika, a sve u cilju kvalitetnijeg pružanja usluga u posredovanju i aktivnoj politici u zapošljavanju.

U prostorijama Socijalno-edukativnog centra Mostar održana je osnovna andragoška obuka. Trodnevni trening bazične andragogije vodio je Zlatko Malić, dugogodišnji trener iz Caritasa BiH i predsjednik Upravnog odbora SEC-a, uz asistenciju Tanje Raič-Tarčuki, voditeljice SEC p.j. Mostar. Tim polaznika činili su ljekari, pedagozi, psiholozi, menadžeri te predstavnici partnerskih organizacija SEC-a. Polaznici su imali priliku svladati vještine i znanja iz osnova andragogije – obrazovanja odraslih osoba, komunikacije u obrazovanju, grupne dinamike, stilova učenja, metoda rada i vizualizacije. Po završetku su polaznici dobili certifikat o učestvovanju na bazičnoj andragoskoj obuci, koji im otvara mogućnost rada na planiranim SEC programima u Mostaru.

U mjesecu aprilu je jedna od vodećih hrvatskih firmi u sektoru graditeljstva - Kamgrad d.o.o. iz Zagreba, izrazila potrebu za većim brojem kvalifikovanih građevinskih radnika za rad u Hrvatskoj. U tu svrhu, Valentina Peruša, referent kadrovskih i općih poslova firme, predstavila je firmu i uslove rada potencijalnim radnicima. Prezentacija je održana u prostorijama Službe za zapošljavanje u Mostaru 30.03.2016., a prisustvovalo joj je približno četrdeset zainteresovanih nezaposlenih osoba. Kamgrad d.o.o. tražio je kvalifikovane zidare, armirače, tesare, soboslikare, montere suhe gradnje, te keramičare. Kandidati koji su

ispunjavali tražene uslove bili su slobodni stupiti u kontakt s predstavnicima tvrtke te dogovoriti eventualnu saradnju.

15.04.2016. godine održana je jednodnevna obuka za primjenu Ocean aplikacije za saradnike iz Službi za zapošljavanje (HNK i SBK). Predmet obuke je bila priprema ugovora sa poslodavcima po programima zapošljavanja za program „Sufinansiranje zapošljavanja po Programu Federalnog zavoda za zapošljavanje 2016“, koji se sastoji od mjera: Prilika za sve, Sezonsko zapošljavanje i Vaučer. Na osnovu ručno formiranih excel tablica polaznici obuke su mogli proći korake koji su potrebni da se na osnovu dokumentacije koju poslodavac dostavlja uz prijavu napravi predlog ugovora o sufinansiranju.

Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo održala je trodnevnu obuku za buduće voditeljice Kluba za traženje posla, koji u Mostaru kreće s radom na jesen 2016. godine. Djelatnice Službe za zapošljavanje HNK stekle su praktična znanja koja planiraju implementirati u vođenju Kluba za traženje posla u Mostaru - i to kombinacijom metoda aktivnog učestvovanja u radu Kluba, job shadowing-a (praćenja rada kolega, moderatora Kluba) te individualne obuke. Individualna obuka provedena je od strane Saše Niklanovića - vodećeg međunarodnog eksperta Projekta zapošljavanja mladih, a neke od prerađenih tema su: uloga voditelja Kluba za traženje posla, načini rada u grupi, motivacija nezaposlenih osoba, priprema za intervju s poslodavcem, osnaživanje „soft skills“ vještina, simulacija razgovora za posao, rješavanje konflikata na radnom mjestu, itd. Konačni cilj Projekta zapošljavanja mladih jest da se koncept upravljanja Klubovima za traženje posla u potpunosti prenese u vlasništvo javnih službi za zapošljavanje.

U avgustu je u prostorijama Federalnog zavoda za zapošljavanje u Sarajevu održan radno-konzultacijski sastanak o implementaciji aktivnih mjera zapošljavanja i Uredbe o podsticanju zapošljavanja Vlade FBiH. Sastanku su prisustvovali rukovodioci Sektora za posredovanje svih kantonalnih službi, kao i djelatnici FZZZ koji su zaduženi za implementaciju aktivnih programa zapošljavanja. Sastanak je otvorio Haris Huskić te se govorilo o trenutnom stanju i poteškoćama na koje saradnici nailaze pri implementaciji programa.

U novembru smo prisustvovali prezentaciji priručnika „Zumiraj zapošljavanje mladih“ u Sarajevu. S namjerom pružanja jednakih usluga i informacija svim učenicima završnih razreda srednjih škola, Projekt zapošljavanja mladih (YEP) razvio je metodologiju rada s pedagozima, koja se temelji na spomenutom priručniku. Riječ je o unaprijeđenom pristupu profesionalnom informisanju sa audiovizualnim sadržajem, te Sektor ima namjeru primjenjivati priručnik u budućem radu sa školama.

U Sarajevu je 29. novembra 2016. godine održan sastanak fokusne grupe na temu „Podsticanje zapošljavanja u FBiH: naučena iskustva i predlozi za poboljšanja“. Fokusnu grupu sačinjavali su predstavnici Federalnog zavoda za zapošljavanje, Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Ministarstva civilnih poslova BiH, Agencije za rad i zapošljavanje BiH, kantonalnih službi za zapošljavanje i pojedinih organizacija civilnog društva. Kako je zaključeno, dosadašnje politike i uredbe o podsticanju zapošljavanja mladih pokazale su određene manjkavosti. Kada je riječ o Uredbi o podsticanju zapošljavanja FBiH, kritikovani su propusti u oblasti odabira grupa na koje su usmjerene, a nedovoljno dobrim ocijenjeni su i mehanizmi apliciranja za poslodavce.

U 2016. godini, Komisija za profesionalnu orijentaciju je stručno obradila 12 osoba sa smetnjama u razvoju i dala im mišljenje za upis u srednju školu.

EVIDENCIJE, ANALIZE I INFORMIRANJE

Evidencija

Prijavljivanje na evidenciju

I u ovoj godini se desio porast prijavljivanja na evidenciju nezaposlenih osoba radi ostvarivanja određenih beneficija na osnovu nezaposlenosti: demobilisani borci, porodične penzije, stipendiranje, smještaj u studentske domove, plaćanje participacije i sl. Do pojačanog prijavljivanja naročito je došlo zbog opće recesije i ekonomskih poteškoća s tim u svezi.

Tokom 2016. godine na evidenciju nezaposlenih osoba u biroima Službe prijavilo se ukupno 10.139 osoba. U odnosu na proteklu godinu, to je više za 481 osobu ili za 4,9 % i 4,5 % iznad godišnjeg planiranog broja.

Struktura novoprijavljenih prema stepenu obrazovanja je sljedeća:

B I R O	Ukupno	Od toga žena	PO STEPENU STRUČNOG OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
ČAPLJINA	1.138	618	118	11	335	396	5	22	85	55	111	0
ČITLUK	1.003	571	41	0	348	362	1	15	46	57	133	0
JABLANICA	646	281	98	12	218	213	1	10	22	57	15	0
KONJIC	1.268	509	234	4	371	428	3	12	55	128	33	0
MOSTAR	4.946	2.500	384	25	1.229	1.964	10	116	244	575	399	0
NEUM	216	108	19	2	94	61	0	2	13	4	21	0
PROZOR -RAMA	453	214	80	1	178	122	1	10	13	22	26	0
RAVNO	10	4	2	0	3	1	0	1	3	0	0	0
STOLAC	459	220	47	1	158	147	3	5	21	41	36	0
UKUPNO	10.139	5.025	1.023	56	2.934	3.694	24	193	502	939	774	0

Od ukupnog broja novoprijavljenih osoba, žene čine 5,025 ili 49,6%.

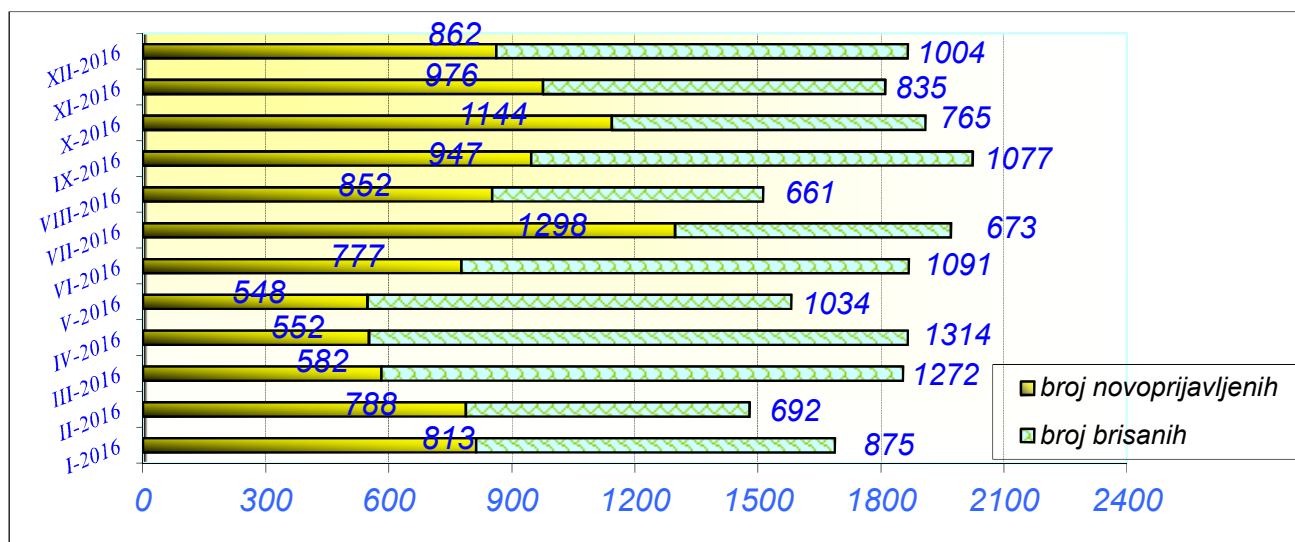
Skidanje sa evidencije

Sa evidencije su skinute, po različitim osnovama, 11.293 nezaposlene osobe, tj. 2.270 ili za 25,2% više u odnosu na prethodnu godinu. Najveće povećanje u broju skinutih osoba desilo se u kategorijama koje se odnose na zaposlenje, te skidanje sa evidencije zbog ne javljanja Službi u zakonski propisanim rokovima. Od ukupnog broja osoba koje su izgubile status nezaposlene osobe, njih 5.420 su žene ili 48 %.

Struktura skinutih osoba sa evidencije po stepenu stručnog obrazovanja je sljedeća:

B I R O	Ukupno	Od toga žena	PO STEPENU STRUČNOG OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
ČAPLJINA	1.254	629	109	6	426	458	3	31	56	71	94	0
ČITLUK	987	548	56	1	382	317	0	15	38	53	125	0
JABLANICA	722	294	108	8	278	205	4	15	15	69	20	0
KONJIC	1.239	411	241	2	396	387	3	13	40	129	28	0
MOSTAR	5.858	2.937	472	55	1.564	2.151	17	166	226	713	494	0
NEUM	242	118	25	2	116	53	0	4	12	8	22	0
PROZOR - RAMA	457	204	62	6	183	108	1	13	13	31	40	0
RAVNO	9	1	2	0	2	3	0	0	1	1	0	0
STOLAC	525	278	77	3	179	160	2	8	15	44	37	0
UKUPNO	11.293	5.420	1.152	83	3.526	3.842	30	265	416	1.119	860	0

Kretanje broja novoprijavljenih i brisanih osoba po mjesecima:

Stanje na evidenciji

Kretanje broja nezaposlenih osoba u zadnjih deset godina u HNŽ/HNK (2007. – 2016.) vidljivo je iz tablice u nastavku:

B I R O	BROJ NEZAPOSLENIH OSOBA PO GODINAMA (STANJE 31.12.)									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Federacija BiH	367.570	338.643	354.577	364.929	371.090	384.852	391.942	392.265	389.865	372.207
UKUPNO HNŽ/HNK	30.838	29.403	29.596	29.822	29.885	31.363	32.550	33.818	34.453	33.327
ČAPLJINA	2.906	2.985	2.764	2.769	2.820	2.988	3.179	3.359	3.487	3.376
ČITLUK	2.034	2.072	2.036	2.085	2.150	2.294	2.496	2.513	2.682	2.700
JABLANICA	1.721	1.772	1.882	1.992	1.992	2.167	2.257	2.358	2.367	2.293
KONJIC	3.926	3.530	3.671	3.953	3.781	3.855	3.929	4.170	4.088	4.128
MOSTAR	15.574	14.688	14.775	14.813	15.040	15.674	16.216	16.876	17.232	16.325
NEUM	327	308	332	347	358	403	421	390	429	403
PROZOR- RAMA	1.843	1.811	1.873	1.687	1.780	1.901	1.917	1.990	1.981	1.980
RAVNO	28	31	31	33	34	30	32	35	37	38
STOLAC	2.479	2.206	2.232	2.143	1.930	2.051	2.103	2.127	2.150	2.084

Na dan 31. decembra 2016. godine, na evidenciji nezaposlenih osoba nalazilo se 33.327 osoba. U odnosu na kraj 2015. godine, kada su se na evidenciji nalazile 34.453 nezaposlene osobe, smanjen je broj za 1.126 osoba ili za 3,3%.

U općinama Čitluk, Konjic i Ravno zabilježen je blagi rast broja nezaposlenih osoba u odnosu na prethodnu godinu, i to u Čitluku za 0,7 %, Konjicu 1 % i u Ravnom za 2,7%. U ostalim općinama zabilježen je pad nezaposlenosti i to: Neum za 6% (ili za 66 osoba), Mostar 5,3 % (ili za 907 osoba), Čapljina za 3,2 % (ili za 111 osoba), Jablanica za 3,1% (ili za 74 osobe), Stolac za 3,1% (ili za 66 osoba), i Prozor – Rama za 0,05% (ili za 1 osobu). (Tabela 7 Priloga).

Struktura nezaposlenih osoba po stepenima stručnog obrazovanja je sljedeća:

B I R O	Ukupno	Od toga žena	PO STEPENU STRUČNOG OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	6 ₁	6 ₂	7 ₁	7 ₂	8
ČAPLJINA	3.376	1.839	571	67	1.188	1.072	14	68	122	120	154	0
ČITLUK	2.700	1.504	287	9	1.085	937	2	53	64	83	180	0
JABLANICA	2.293	1.143	482	45	870	648	7	20	40	150	31	0
KONJIC	4.128	2.106	1.459	28	1.270	989	13	43	76	196	54	0
MOSTAR	16.325	8.679	2.840	256	5.144	5.602	60	328	357	1.141	597	0
NEUM	403	195	57	4	176	123	1	5	14	4	19	0
PROZOR -RAMA	1.980	1.025	567	17	778	457	2	26	32	46	55	0
RAVNO	38	14	9	0	12	11	0	1	3	2	0	0
STOLAC	2.084	1.049	436	18	829	568	9	26	40	99	59	0
UKUPNO	33.327	17.554	6.708	444	11.352	10.407	108	570	748	1.841	1.149	0

Prema stepenu stručnog obrazovanja najveći udio se odnosi treći stepen stručnog obrazovanja 34,1%, zatim slijedi 4 stepen sa 31,2%, 1 stepen 20,1%, stepen 7₁ sa 5,5%, 7₂ sa 3,4%, 6₂ sa 2,2%, 6₁ stepen 1,7%, 2 stepen 1,3% i 5 stepen sa 0,3% (Tabela 10 Priloga).

Najbrojnija zanimanja u pojedinim stepenima obrazovanja su:

Stepen 1. i 2. radnik za jednostavne poslove 6.697, daktilografi 71, kuhinjski pomoćnik 67, radnik u tekstilnoj proizvodnji 45, pomoćni zidar 21, krojač 21, itd.

Stepen: 3. i 5. prodavač 2.104, frizer za žene 933, automehaničar 814, bravar 785, kuhar 713, konobar 668, metalostrugar 397, vozač teretnog vozila 386, itd.

Stepen: 4. ekonomski tehničar 1.821, maturant gimnazije 1.575, mašinski tehničar 871, medicinski tehničar 503, turistički animator 494, tehničar drumskog saobraćaja 446, poljoprivredni tehničar 421, itd.

Stepen: 6₁ i 6₂ ekonomist 203, učitelj predškolskog vaspitanja 100, pravnik 97, građevinski inženjer 49, razredni učitelj 47, socijalni radnik 47, inženjer računarstva 29, itd.

Stepen: 7₁, 7₂ i 8 pravnik 478, ekonomista 280, profesor engleskog jezika 172, inženjer agronom 140, profesor razredne nastave 117, psiholog 94, građevinski inženjer 94, pedagog 92, profesor tjelesne i zdravstvene kulture 90, ekonomist za finansije 83, itd. (Tabela 13 Priloga)

Posmatrano po godinama starosti, struktura nezaposlenih osoba na evidenciji izgleda ovako:

UKUPNO	GODINE STAROSTI									
	15-19 godina	20-24 godina	25-29 godina	30-34 godina	35-39 godina	40-44 godina	45-49 godina	50-54 godina	55-59 godine	Preko 60 godina
33.327	1.409	3.994	4.978	4.064	3.537	3.211	3.413	3.664	3.158	1.899

Udio nezaposlenih osoba u dobi do 30 godina je 31,1% i za 1,4% je manji u odnosu na prethodnu godinu.

Također, desio se i blagi pad udjela nezaposlenih u dobi od 30-40 godina. Broj nezaposlenih osoba iz ove kategorije je 7.601, što iznosi 22,8% od ukupnog broja nezaposlenih osoba na evidenciji.

Problematična je kategorija preko 50 godina koja učestvuje sa 26,2 % u ukupnom broju, jer su perspektive za njihovo zapošljavanje minimalne, a svake se godine povećava njihov udio u ukupnom broju nezaposlenih osoba.

Prema vremenu čekanja na zaposlenje situacija je sljedeća:

UKUPNO	VRIJEME ČEKANJA NA ZAPOSLENJE									
	Do 6 mjeseci	6-9 mjeseci	9-12 mjeseci	12-18 mjeseci	18-24 mjeseci	2-3 godine	3-5 godina	5-7 godina	7-9 godina	Preko 9 godina
33.327	5.013	1.373	1.212	2.556	1.568	3.108	4.512	3.027	2.319	8.639

Povećao se broj nezaposlenih osoba koje čekaju na zaposlenje preko 5 godina. On iznosi 13.985, i čini udio od 42%. Zabrinjavajući je podatak da 25,9% nezaposlenih posao čeka više od 9 godina. Pored toga što se posebno analizira njihova struktura, potrebno je činiti i daljnje aktivnosti na bržem zapošljavanju ovih osoba.

Nezaposlenih osoba koje traže prvo zaposlenje bilo je 12.758 ili 38,3% od ukupnog broja. Broj žena koje prvi put traže zaposlenje je 6.881 ili 20,6% od ukupnog broja nezaposlenih osoba

Prema radnom stažu broj nezaposlenih osoba je sljedeći:

UKUPNO	RADNI STAŽ								
	Do 1 godine	1-5 godina	5-10 godina	10-15 godina	15-20 godina	20-25 godina	25-30 godina	30-35 godina	Preko 35 godina
20.569	5.592	6.037	3.484	2.349	1.564	833	434	209	67

Iz pregleda je vidljivo da na evidenciji ima 3.107 nezaposlenih osoba koje imaju više od 15 godina radnog staža, a to predstavlja 9,3% ukupnog broja nezaposlenih osoba na evidenciji.

Prema narodnosti, broj nezaposlenih osoba krajem godine je bio:

UKUPNO	NARODNOST									
	BOŠNJAK	HRVAT	SRBIN	SLOVENAC	ALBANAC	CRNOGORAC	MAKE DONAC	ŽIDOV	ROM	OSTALI
33.327	17.269	14.639	889	2	58	7	10	1	123	329

U ukupnom broju nezaposlenih nalazi se i 4.813 demobilisanih boraca (u odnosu na prošlu godinu manje za 347 ili za 6,7%), 930 članova obitelji poginulog i nestalog borca, 324 ratna vojna invalida, 284 osobe sa faktorom otežane zapošljivosti i 447 ostalih invalida.

Analitički poslovi i informiranje

Sačinjen je Izvještaj o radu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2015. godinu, te je nakon usvajanja dostavljen nadležnim ustanovama i tijelima. Također je sačinjen Program rada za 2016. godinu, koji je usvojen na Upravnom odboru Službe, te nakon saglasnosti Vlade HNK distribuisan svim zainteresovanim subjektima.

Također, sačinjen je i Izvještaj o radu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za period 01.01-30.06.2016. godine. Zbog zbog neimenovanja Upravnog odbora od strane Vlade Hercegovačko-neretvanskog kantona, ovaj Izvještaj nije usvojen od strane istog u toku izvještajne godine.

Saradnja sa institucijama koje zanimaju podaci sa tržišta rada i iz oblasti zapošljavanja je uspješno održana na dobrom nivou i ove godine. Na okviru saradnje sa raznim institucijama (općine, organizacije civilnog društva, kantonalne i Federalne institucije) izrađeni su i dostavljeni razni tabelarni pregledi koji prikazuju stanje u oblasti nezaposlenosti.

Obavljao se niz aktivnosti koje su izravno vezane za programe aktivne politike zapošljavanja. Pored pravovremenog objavljivanja informacija na web stranici Službi, te informisanja i drugih medija o aktivnostima iz ove oblasti, vršene su i provjere koje se tiču ispunjavanja uslova fizičkih i pravnih osoba za učešće u programima sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja.

U skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencija o zaposlenim osobama sa invaliditetom koje je obavezna voditi Služba, redovno su ažurirani podaci dotavljeni od strane poslodavac koji zapošljavaju osobe sa invaliditetom. Moramo istaknuti da poslodavci nisu ažurni u dostavljanju propisanih podataka. Od početka ove obaveze, svega 39 poslodavaca je dostavilo podatke o zaposlenim osobama sa invaliditetom.

Vršena je redovna mjesečna dostava statističkih podataka o aktivnostima Službe Federalnom zavodu za zapošljavanje BiH, kantonalnom Ministarstvu zdravstva, rada i socijalne pomoći, Federalnom zavodu za statistiku, kao i njihovom odjeljenju za statistiku u kantonu.

U izvještajnom periodu štampano je dvanaest brojeva „Statističkog biltena“ na oba jezika.

Štampana su i dva broja informativnog glasnika Službe „INFORMATIVNI PREGLED“, također na oba jezika.

Za potrebe internog informisanja, pravljeni su izvodi iz mjesečnih aktivnosti rada biroa, sa kojima su upoznati djelatnici svih podružnica-biroa i sektora u Središnjem uredu Službi.

U više navrata ovlašteni djelatnici Središnjeg ureda i biroa učestvovali su u televizijskim i radijskim emisijama. Također, i u ovoj godini nastavljena je saradnja sa općinskim radio stanicama kojima se na mjesečnoj osnovi dostavljaju izjave o stanju na evidenciji nezaposlenih osoba.

Oglašavanje slobodnih radnih mjesta za sada se obavlja putem radija «Herceg-Bosna», sa kojim je potpisan poseban ugovor o zakupu programskog prostora za ove namjene. Oglašavanje svih konkursa, kako onih koji su pristigli izravno od poslodavaca, tako i onih objavljenih u dnevnim novinama, a interesantnim za naš kanton vrši se i putem lokalnih radio i TV stanica, oglasnih ploča u biroima, kao i putem Internet stranice Službe za zapošljavanje: www.szzhnz-k.ba, koja se također redovno ažurira statističkim podacima, javnim pozivima i sl. Toekom 2016. godine zabilježeno je 392.538 sesija i 104.709 korisnika stranice, što pokazuje da se nezaposlene osobe sve češće okreću internetu pri traženju informacija, što treba uzeti u obzir pri kreiranju strategije odnosa prema javnosti.

Informatički sistem

U izvještajnom periodu provodile su se svakodnevne aktivnosti uključujući: generiranje xml datoteka, slanje xml datoteka, kontrola importa u PU prema projektu ELMO, ispravljanje evetualnih grešaka prijava/odjava na pridajuća osiguranja u sklopu pomenutog projekta i konstantna korisnička podrška svim korisnicima informatičkog sistema.

Ipak, izvještajni period je u najvećem dijelu bio obilježen aktivnostima vezanim za stavljanje u produkcijsku fazu aplikacije za vođenje evidencije nezaposlenih osoba Carmen. Također su osigurane sve tehničke pretpostavke za podršku aplikaciji: potrebna oprema, telekomunikacijske veze, pristup i zaštita. Izvršena je formalno i stvarno kontrola svih izlazno – statističkih tablica i u ovom periodu su otklonjeni svi uočeni nedostaci, kako tehničko-izvedbene prirode, tako i onih nastalih pri unosu, kao i onih nastalih migracijom podataka. U drugoj polovici aprila zadnji put se napravila migracija podataka iz stare aplikacije u novu. Finaliziranjem modula aplikacije za dodjeljivanje prava i obračun novčane naknade prestalo se raditi u staroj aplikaciji LMIS+, te smo prešli s u produkcijsku fazu s aplikacijom Carmen.

Modul aplikacije „Novčane naknade“ služi za računarsku obradu podataka od podnošenja zahtjeva u podružnicama-biroima, do izrade rješenja u pravnoj službi, te do obračuna i isplate u računovodstvu.

U izvještajnom periodu napravljen je Disaster Recovery site od FZZZ-a koji je lociran u server sali Službe. Osigurane su sve tehničke pretpostavke za instalaciju DR lokacije: potrebna oprema, telekomunikacijske veze, pristup i zaštita.

Početkom izvještajne godine u Sarajevu je održana obuka za novo antivirusno rješenje Kaspersky. Isto tako je održana obuka za mrežne administratore Cisco tehnologije u sklopu firme Mibo komunikacije d.o.o. i prezentirana je nova vpn mreža na relaciji FZZZ - kantonalne službe za zapošljavanje. Obje obuke su održane na inicijativu FZZZ-a.

Održana je sastanak na relaciji SZZ-PU-MIO/PIO u FZZZ na temu izrade elektronskog obrazca JS3300E koji služi za potvrdu o uplaćenim doprinosima u sklopu ostvarivanja prava na „dokup staža“. Na sastanku smo iznijeli svoje primjedbe i prijedlog rješavanja problema oko retroaktivnih dostavljanja pomenutog obrazca. Po primitku uputstva za popunjavanje pomenutog obrazca krenut će se u razvoj aplikativnog modula „Dokup staža“ u sklopu aplikacije Carmen i time će se zadovoljiti automatsko generisanje elektronskog obrazca JS3300E.

ORGANIZACIJSKO - PRAVNI I OPĆI POSLOVI

Rad Upravnog odbora

U izvještajnom periodu Upravni odbor Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK održo je šest sjednice, na kojima je :

- Usvojen Pravilnik o radu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK Mostar;
- Usvojen Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji poslova i radnih zadataka Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK Mostar;
- Usvojen Pravilnik o blagajničkom poslovanju;
- Usvojen Izvještaj o popisu sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2015. ;
- Donesena Odluka o davanju saglasnosti na imenovanje rukovoditelja Sektora za pravne, opće i kadrovske poslove, te v.d. voditelja Biroa Konjic i Jablanica;
- Donesena Odluka o dopuni Poslovnika o radu Upravnog odbora Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK Mostar;
- Usvojen Izvještaj o radu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK Mostar za 2015. godinu;
- Usvojen Izvještaj o materijalno-finansijskom poslovanju Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK Mostar za period I-XII 2015. godine;
- Utvrđen program rada Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK Mostar za 2016. godinu;

- Usvojena Odluka o davanju saglasnosti za potpisivanje Ugovora o regulisanju međusobnih prava i obaveza u postupku realizacije i implementacije programskih ciljeva definisanih u Memorandumu o razumijevanju i saradnji potpisan 21.09.2015. godine;
- Održana konstituirajuća sjednica Upravnog odbora;
- Donesen zaključak u svezi Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o utvrđivanju osnovica, stopa i načina obračuna i uplate doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje na području HNŽ-HNK;
- Usvojen Prijedlog Finansijskog plana Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2017. godinu;
- Usvojena Odluka o nabavci usluga, robe i radova za 2017. godinu;
- Usvojena Odluka o izvršenju Finansijskog plana Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2017. godinu;
- Usvojena Odluka o privremenom finansiranju Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK u prvom tromjesečju 2017. godine;
- Usvojen Prijedlog Statuta o izmjenama Statuta Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK;
- Usvojen Pravilnik o izmjenama Pravilnika o obrazovanju Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK;
- Usvojen Izvještaj o materijalno-finansijskom poslovanju Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za period I - III 2016;
- Usvojen Izvještaj o materijalno-finansijskom poslovanju Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za period I - VI 2016;
- Usvojen Izvještaj o materijalno-finansijskom poslovanju Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za period I – IX 2016.

Sa svih sjednica su izrađeni zapisnici, odluke, zaključci, planovi i drugi materijali i dostavljeni nadležnim institucijama ili sektorima u Službi, radi realizacije istih.

Rad Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK Mostar bio je otežan zbog neimenovanja Upravnog odbora od strane Vlade Hercegovačko-neretvanskog kantona. Naime, Upravni odbor Službe imenovan je dana 10.04.2012. godine na period od 4 (četiri) godine te je istom mandat istekao sa 10.04.2016. godine. Vlada Hercegovačko-neretvanske županije-kantona imenovala je privremeni Upravni odbor Službe dana 15.12.2016. Rješenjem broj:01-1-02-2671/16. Na ovaj način omogućen je rad Službe, donošenje akata, usvajanje izvještaja itd.

Materijalno osiguranje nezaposlenih osoba

U skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, ovaj vid materijalno-pravne zaštite obuhvaća novčanu naknadu, uplatu doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba i uplatu doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje radi ispunjavanja uslova za penziju.

U periodu januar-decembar 2016.godine, u Službi za zapošljavanje HNŽ-HNK je zaprimljeno 4.374 zahtjeva za ostvarivanje prava na novčanu naknadu na osnovu prethodnog radnog odnosa. Svi su zahtjevi riješeni u skladu sa Zakonom o upravnom postupku i Zakonu o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba.

Prosječno vrijeme korištenja novčane naknade je devet mjeseci, a visina te naknade je cca. 332,00 KM, odnosno 40% prosječne plaće isplaćene u FBiH u prethodnoj godini.

Protiv osoba koje su ostvarile pravo na novčanu naknadu na koju nisu imale pravo, odnosno kod kojih je došlo do tzv. preklapanja novčane naknade i drugih primanja (penzije, plaće itd.), a koje ni nakon upućivanja opomene pred tužbu nisu vratile novac, pokrenut je sudski postupak. U toku izvještajnog perioda ukupno je Službi vraćeno 6.349,50 KM.

Pravo na zdravstveno osiguranje ostvarilo je prosječno mjesečno 25.762 osobe.

Pravo na uplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje stiču, u skladu s članom 31. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, nezaposlene osobe kojima nedostaje do tri godine staža osiguranja kako bi ostvarile pravo na penziju. U periodu januar-decembar 2016. izvršena je uplata doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje za 65 osoba, čime su stečeni uslovi za njihov odlazak u penziju i brisanje iz evidencije nezaposlenih osoba. U decembru 2016. godine održan je sastanak u Federalnom zavodu za zapošljavanje kojem su prisustvovali predstavnici tog zavoda, svih kantonalnih službi, Zavoda MIO/PIO i Porezne uprave na temu ostvarivanja prava na penziju osoba kojima je uplaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje u skladu sa članom 31. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, a uplata doprinosa se odnosi na period od 01.11.2011. i dalje i kojima je nadležna služba MIO/PIO izdala privremeno rješenje o penziji. Razlog izdavanja privremenih rješenja je što Porezna uprava nije sačinila obrazac u koji bi službe za zapošljavanje elektronski unosile podatke i dostavljale ih Poreznoj upravi te bi isti bili dostupni i Zavodu MIO/PIO. Postignut je dogovor da će Porezna uprava do kraja januara 2017. omogućiti elektronski unos podataka kantonalnim službama za zapošljavanje koje bi za period od 01.01.2011. do 31.12.2016. morale unijeti retroaktivno, a za naredni period podaci bi se unosili redovno.

Svakako da ovome treba dodati i Zakon o pravima demobilisanih boraca i članova njihovih porodica, koji se primjenjivao od 01.05.2007. do 30.04.2010.godine. Prema ovom Zakonu, nezaposleni demobilisani borac je imao pravo na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti ovisno o vremenu provedenom u oružanim snagama BiH. Visina te naknade iznosila je 25% prosječne plaće u FBiH iz prethodne godine, a isplaćivala se za period od jedne do tri godine. Upravo je primjena ovog Zakona Službu dovela do velikih finansijskih problema, zbog velikog broja podnesenih prijedloga za izvršenje kod Općinskog suda u Mostaru. Iako je Zakon prestao važiti 30.04.2010., ostale su obaveze utvrđene prema njemu. U skladu sa izdanim rješenjima o pravu na novčanu naknadu na osnovu učestvovanja u odbrani BiH, Služba je izvršila uplate za sve mjesece za koje je bila u obavezi. Međutim, veliki broj korisnika te naknade je u periodu 2009.- 2013. godine podnio predloge za prinudno izvršenje, a nadležni sudovi u Mostaru (Općinski i Kantonalni) odobrili su prijedloge za izvršenja, tako da je Služba bila u obavezi isplatiti osnovni dug prema demobilisanim borcima uvećan za visoke sudske troškove i troškove advokata, kao i za razlike tih naknada, koje je, prema stajalištu navedenih sudova trebalo usklađivati sa prosječnom plaćom u FBiH u prethodnoj godini. Ovaj problem datira još od 2009. godine, kada su počela pristizati prva rješenja o izvršenju i on je postajao sve veći.

Tokom drugog polugodišta 2013.god. znatno je porastao broj korisnika ove vrste naknade koji zahtijevaju isplate razlika novčane naknade putem suda, pa je u jednom momentu bila ugrožena i cjelokupna djelatnost Službe. Ustavni sud Bosne i Hercegovine je, nakon upućene apelacije, u julu 2013. godine donio Privremenu mjeru kojom je obustavio od izvršenja Rješenje o izvršenju (koji je bio predmet apelacije) u dijelu koji se tiče prava na usklađivanje mjesečnog iznosa naknade sa prosječnom plaćom isplaćenom u FBiH u prethodnoj godini, do konačne odluke Vrhovnog suda FBiH, što su uglavnom prihvatili nadležni sudovi. Ilustracije radi, potencijalni broj korisnika prava na novčanu naknadu koji bi svoje pravo putem suda mogli ostvariti je 9.363. Do kraja 2013. je u Službu primljeno i registrovano 5.766 rješenja za prinudno izvršenje, a izvršeno je 4.805 (od tog broja 150 prinudnih izvršenja je bilo u 2014.). Važno je napomenuti da i u ovakvim slučajevima sudska praksa nije ujednačena tako da su i tokom 2014.god. u Službu stizala rješenja o izvršenju. Opća je konstatacija da ovaj problem, što se tiče Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK još uvijek nije riješen, jer još uvijek, istina znatno manji broj demobilisanih boraca, putem svojih punomoćnika podnosi zahtjeve za izdavanje rješenja o usklađivanju visine novčane naknade sa prosječnom plaćom u FBiH u prethodnoj godini. Sve je zahtjeve Služba, kao prvostepeni organ odbila. Isto je u drugom stepenu uradio i Federalni zavod za zapošljavanje i trenutno oko 460 demobilisanih boraca vodi upravni spor kod Kantonaln suda u Mostaru. Krajem 2014.godine Kantonalni sud u Mostaru je donio nekoliko

presuda kojim je u upravnoj stvari odbio tužbe demobilisanih boraca da im se utvrdi pravo na usklađivanje novčane naknade sa prosjekom plaće u FBiH u prethodnoj godini. Očekujemo da se ova praksa nastaviti. Još jednom naglašavamo da sa ovim presudama ovaj problem nije riješen. Punomoćnici demobilisanih boraca već su podnijeli zahtjeve Vrhovnom sudu FBiH za vanredno preispitivanje presuda Kantonalnog suda u Mostaru. Postoji strah da je to tek uvod u dalje duge i skupe sudske sporove.

Pored finansijskih teškoća, tu su i druga stručna i administrativna opterećenja (ulaganje žalbi, prigovora na rješenja o izvršenju, odgovora, opomena i dr. razne prepiske sa sudom i odvjetnicima) koja onemogućavaju da Služba vrši svoju osnovnu zadaću, a to je aktivna politika zapošljavanja.

Kadrovi i opremljenost prostora

Krajem decembra 2016. godine, Služba je imala 75 zaposlenih radnika, i to 42 radnika visoke stručne sprema, 14 radnika više stručne sprema, jedan radnik je VKV i 18 radnika ima srednju stručnu spremu. U Službu je ukupno primljeno devet radnika, i to pet pripravnika i četiri radnika na neodređeno radno vrijeme. Bitno je napomenuti da su pripravnici primljeni na određeno vrijeme u skladu sa Planom prijema pripravnika za 2016. godinu, broj: 01-1-34-1-2-2235/15 od 31.12.2015., radi stručnog osposobljavanja u struci, a ostali radnici primljeni su na radna mjesta koja su ostala upražnjena nakon odlaska u penziju radnika Službe. Radni odnos prestao je jednom radniku zbog isteka ugovora o radu na određeno vrijeme.

Matična evidencije radnika u Službi vodi se u skladu sa Zakonom o matičnoj evidenciji osiguranika, a od novembra 2013. se koristi nova aplikacija koja omogućava dostupnost svih podataka vezanih za kvalifikaciju, spolnu i starosnu strukturu, te podatke o ukupnom radnom stažu, radnom mjestu i sl.

Federalno ministarstvo rada i socijalne pomoći donijelo je Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu („Službene novine FBiH“, broj 92/16) kojim se propisuje sadržaj i način vođenja evidencija o radnicima i drugim osobama angažovanim na radu kod poslodavca. Nakon što se matične evidencije uspostave u skladu sa navedenim Pravilnikom, Služba će izvršiti evidentiranje radnika u iste i uskladiti elektronsko vođenje evidencije o radnom vremenu sa Pravilnikom.

Nakon presude Ustavnog suda FBiH i njene ispravke („Službene novine FBiH“, br. 20/16 i 24/16) kojom je utvrđeno da su u postupku donošenja Zakona o radu („Službene novine FBiH“, br. 62/15) povrijeđene odredbe Poslovnika Doma naroda Parlamenta FBiH, ponovno je u istoj sadržini Dom naroda FBiH usvojio Zakon o radu („Službene novine FBiH“, br. 26/16).

Upravni odbor Službe usvojio je Pravilnik o radu, u skladu sa Zakonom o radu i isti je objavljen na oglasnoj ploči Službe 14.04.2016. godine i stupio na snagu 23.04.2016. godine. Sa svim radnicima Službe zaključeni su novi ugovori o radu, a s ciljem njihovog usklađivanja sa Zakonom o radu i Pravilnikom o radu, te su im vraćene radne knjižice do 31.08.2016.

Središnja služba i podružnice-biroi su smješteni u prostorima koji su u njenom posjedu ili vlasništvu. Veliki problem predstavljala je uknjižba poslovne zgrade u Mostaru, koju Služba nesmetano koristi još od 1978. godine, na osnovu Ugovora o zamjeni nekretnina. Odmah nakon stupanja na snagu novog Zakona o građenju, Služba je preduzela sve aktivnosti potrebne za uknjižbu. U narednom periodu slične aktivnosti će se preduzeti i za uknjižbu ostalih prostora u kojim su smještene podružnice-biroi.

Važno je napomenuti da je Biro Čitluk preselio u prostorije koje su joj trajno ustupljene od Općine Čitluk. Služba je svojim sredstvima iste renovirala i prilagodila vlastitim potrebama (u skladu sa Ugovorom o ustupanju na korištenje poslovnog prostora broj:01-1-31-2-1099/16 od 02-06-2016.), a opremljene su iz sredstava YEP projekta, u skladu sa investicijskim planom koji je dio Memorandum o razumijevanju i saradnji o uspostavljanju oglednog biroa rada između Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK i njemačke konsultantske tvrtke GOPA koja u BiH provodi projekt zapošljavanja mladih.

U toku su pregovori sa Uredom Gradonačelnika Grada Mostara po pitanju regulisanja odgovarajućeg smještaja Biroa Mostar-Odjeljenje 2, obzirom da je ovo Odjeljenje smješteno u neuslovnim prostorijama na adresi ulica Braće Fejića br. 53A. Naime, Služba je izrazila zainteresovanost za zgradu-prostor u ulici Telčeva br. 9 i istu je spremna kupiti ili iznajmiti na duži rok sa pravom na preuređenje, obzirom da će Kantonalno javno pravobraniteljstvo i Javno pravobraniteljstvo Grada Mostara, koji se nalaze u navedenom prostoru, prema saznanjima Službe, biti izmješteni.

Pravni i opći poslovi

Tokom izvještajnog razdoblja, u Sektoru za pravne, kadrovske i opće poslove urađeni u svi tekući poslovi u svezi provedbe tendera, izrade pravilnika, ugovora, odluka, tumačenje propisa, odgovora na tužbe, zastupanja pred sudovima, prigovora na prijedloge za izvršenja, izdavanja raznih uvjerenja i sl. te poslovi zavođenja prispjele pošte (2343 predmeta) i dostave iste nadležnim referentima na rješavanje, a potom arhiviranja iste, poslovi kucanja i distribucije raznih materijala i sl.

S ciljem edukacije svih radnika Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK iz oblasti kancelarijskog i arhivskog poslovanja, održano je predavanje i prezentacija na tu temu, te prosljeđeni materijali (prezentacija, Pravilnik o kancelarijskom i arhivskom poslovanju, Odluka o signiranju akata i Lista kategorija registraturne građe s rokovima čuvanja) rukovodiocima Sektora i voditeljima Podružnica-Biroa.

U skladu sa Finansijskim planom Službe za 2016. godinu i Planu javnih nabavki obavljani su svi stručno – administrativni poslovi vezani za nabavu roba, vršenje usluga i izvođenje radova (Izrada Odluke o pokretanju postupka, priprema tenderske dokumentacije, sačinjavanje obavijesti o nabavci, objava, prikupljanje ponuda, selekcija i odabir najpovoljnijeg ponuđača, sačinjavanje zapisnika, izvješća o radu povjerenstva, davanje preporuke, zaključenje ugovora i dostavljanje izvješća Agenciji za javne nabavke BiH).

Sve nabavke u Službi obavljene su u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, te Finansijskom planu Službe i Planu javnih nabavki.

U izvještajnom periodu, prema predviđenom Finansijskom planu Službe, a u skladu Zakonu o javnim nabavkama, provedeni su tenderi i zaključeni sljedeći ugovori: nabavka kancelarijske opreme, nabavka dnevnih novina, pružanje pravnih usluga, sistematski pregled radnika, osiguranje imovine i osoba, usluge izrade aplikacije za učitavanje ras. file-ova, fizička i tehnička zaštita ljudi i imovine, nabavka potrošnog materijala i materijala za održavanje higijene, održavanje vozila i uređenje i održavanje zelenih površina, nabavka goriva, usluge platnog prometa, usluge čišćenja poslovnih prostorija, građevinski radovi na poslovnoj zgradi, nadzor nad izvođenjem građevinskih radova, usluge održavanja sistema, usluge kabliranja opreme u kancelarijama i usluge bojenja.

U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, Uputstvu o objavi osnovnih elemenata ugovora i izmjena ugovora i podzakonskim aktima, Služba je nakon dostavljanja izvještaja o postupku javne nabavke Agenciji za javne nabavke na svojoj web stranici (www.szzhnz-k.ba) objavila osnovne elemente ugovora za postupke javne nabavke i Odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača. Objava osnovnih elemenata ugovora izvršena je na obrascu praćenja realizacije ugovora/okvirnog sporazuma koji je sastavni dio navedenog uputstva. Podaci iz obrasca redovno se ažuriraju.

Vršeno je redovno održavanje objekata i opreme sukladno potrebama i raspoloživim sredstvima Službe.

Kako je u toku donošenje kantonalnog zakona o posredovanju, Služba za zapošljavanje HNŽ-HNK je aktivno učestvovala u izradi Prednacrta Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba Hercegovačko-neretvanskog kantona. Naime, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne pomoći HNK formiralo je povjerenstvo u čijem sastavu su dva predstavnika Službe. Većina prijedloga, primjedbi i sugestija Službe je prihvaćena, te je Prednacrt stavljen u daljnju proceduru. Ovim Zakonom se uređuju prava i obaveze Hercegovačko-neretvanskog kantona, utvrđivanje i provođenje mjera za podsticanje i određivanje veće stope zaposlenosti i poboljšanja strukture zaposlenih, posredovanje u zapošljavanju, ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti u slučaju nezaposlenosti i drugih prava po tom osnovu, nadležnost Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK, finansiranje, nadzor nad primjenom ovog zakona i druga pitanja značajna za zapošljavanje u kantonu.

Također, na federalnom nivou, u toku je donošenje Prednacrta Izmjena i dopuna Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba. Služba je aktivno učestvovala u donošenju ovih izmjena te dala pisane primjedbe koje su većinom prihvaćene od strane Federalnog ministarstva rada i socijalne politike.

Oblast zapošljavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine potrebno je reformirati iz više razloga. Evropski put Bosne i Hercegovine zahtjeva od tržišta rada veću mobilnost, a od službi za zapošljavanje veću efikasnost glede podsticanja nezaposlenih osoba da kroz programe obuke jačaju svoje sposobnosti u cilju bržeg pronalaska posla. Predložene izmjene su u saglasnosti sa ranijim preporukama Svjetske banke koje se odnose na reformu naknade za vrijeme nezaposlenosti, kojim bi se visina naknade vezala za nivo uplaćenih doprinosa i smanjilo vrijeme trajanja. Ovim izmjenama precizirana je definicija statusa nezaposlene osobe i djelimično usaglašena sa definicijom ILO-a. Na taj način želi se postići da status nezaposlene osobe ima samo radno sposobna osoba koja aktivno traži posao i raspoloživa je za rad. Preciznije se određuje koje se aktivnosti nezaposlene osobe smatraju aktivnim traženjem posla, kada se nezaposlena osoba prestaje voditi u evidenciji, kada se može ponovo prijaviti na evidenciju, u kom roku je nadležna inspekcija rada dužna obavijestiti službu za zapošljavanje o osobama zatečenim na radu bez ugovora o radu, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa, proširen je sastav Savjetodavne komisije sa predstavnicima kantonalnih službi za zapošljavanje, propisana je obaveza poslodavcima da prijavu o potrebi za radnicima dostavljaju službi za zapošljavanje, kao i obaveza poslodavca koji zaposli osobu sa evidencije nezaposlenih bez posredovanja službe za zapošljavanje da u određenom roku dostavi izvještaj o zaposlenju. Definisana je obaveza federalnog ministra rada i socijalne politike glede donošenja Pravilnika o evidencijama u oblasti zapošljavanja. Zakonom o sistemu državne potpore u BiH i Uredbom o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH, nametnuta je obaveza da se propisi koji regulišu pomoć za stvaranje novih radnih mjesta usklade sa pravilima za dodjelu državne pomoći, pa se iz tog razloga dopunjuju odredbe koje propisuju da se zakonom odnosno propisom kantoni mogu predvidjeti beneficije i olakšice poslodavcima koji otvaraju nova radna mjesta i zapošljavaju veći broj nezaposlenih osoba. Izmjenama se propisuje minimum uslova za sticanje prava na novčanu naknadu iz razloga sprječavanja zloupotrebe poslodavaca prilikom zaključivanja ugovora o radu na određeno vrijeme. Smanjenjem vremena isplate novčane naknade destimulira se dugoročna nezaposlenost. Definisano je da nezaposlena osoba nema pravo na novčanu naknadu kada nije bila osigurana za slučaj nezaposlenosti uplatom doprinosa u skladu sa propisima o obaveznim doprinosima. Propisana je mogućnost vraćanja neosnovano primljenih iznosa novčane naknade jednokratno ili u 12 jednakih rata.

Odlukom o izmjeni Pravilnika o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji poslova i radnih zadataka, broj 05-1-32-1-1729/15., a na osnovu mišljenja Središnje harmonizacijske jedinice u Ministarstvu finansija FBiH, uspostavljen je Odjel unutrašnje revizije s rukovoditeljem i još 2 izvršioca, u skladu sa Pravilnikom o uslovima za obavljanje poslova unutrašnje revizije u javnom sektoru FBiH.

Donesen je i usvojen Strateški plan interne revizije za period 2016-2018 (br. 01-3-14-27-155/16) i Godišnji plan interne revizije za 2016 (01-3-14-27-156/16). Planovi su doneseni na osnovju procjene rizika izvršene prema metodologiji propisanoj u Priručniku za procjenu rizika i planiranje interne revizije u javnom sektoru u FBiH.

U skladu sa Godišnjim planom za 2016 godini i propisanoj metodologiji su izvršene interne revizije:

- Revizija blagajničkog poslovanja
- Revizija provođenja aktivnih mjera i programa podsticaja zapošljavanju
- Revizija postupka javnih nabavki roba, usluga i radova.

Interni revizori su učestvovali na svim seminarima u organizacije Udruženja internih revizora, a prema godišnjem planu obuke internih revizora, odnosno kontinuisane profesionalne edukacije internih revizora.

U skladu sa čl. 20 Pravilnika o uslovima za obavljanje poslova unutrašnje revizije u javnom sektoru Federacije Bosne i Hercegovine (Službene novine FBiH br.95 str.54), u decembru 2016. godine je okončan postupak sticanja certifikata o zvanju interni revizor za javni sektor, a na osnovu uslova propisanih od strane Federalnog ministarstva finansija, odnosno Centralne harmonizacijske jedinice za sva 3 revizora (recertificiranje postojećih certifikata).

MATERIJALNO-FINANSIJSKO POSLOVANJE

Ukupni prihodi i primici ostvareni u periodu I-XII/2016 iznose 12.466.860,00 KM. Sastoje se od: poreznih prihoda u iznosu od 10.605.361,00 KM, neporeznih prihoda u iznosu od 433.515,00 KM, primljenih otpлата danih zajmova u iznosu od 11.094,00 KM i primitaka iz Federalnog zavoda za zapošljavanje u iznosu od 1.416.890,00 KM. 85 % ukupnih prihoda i primitaka čine porezni prihodi, tj. prihodi od doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti koji obveznici uplaćuju po stopi od 2% na bruto plaće. 70 % obračunatog doprinosa obveznik uplaćuje na račun Kantonalne službe za zapošljavanje, a 30 % na račun Federalnog zavoda za zapošljavanje.

Neporezni prihodi odnose se na prihode od kamata, prihode od usluga građanima i ostale neplanirane prihode. Primici iznose 1.416.890,00 KM i sastoje se od primitaka za podsticaj zapošljavanja u iznosu od 3.538,00 KM i primitaka za materijalno osiguranje nezaposlenih osoba u iznosu od 1.413.352,00 KM. Primici za podsticaj zapošljavanja odnose se na realizovana sredstva po zaključenim ugovorima za zapošljavanje pripravnika i program SSNESP (Projekt podrške mrežama socijalne sigurnosti i zapošljavanja) iz 2015.godine, koje finansira Federalni zavod za zapošljavanje i PIU SESER (Jedinica za implementaciju socio-ekonomske podrške, obuke i zapošljavanja).

Struktura prihoda i primitaka

Red. broj	Opis	Iznos (KM)	%
1.	Prihodi od poreza	10.605.361	85,06
2.	Neporezni prihodi	433.515	3,47
3.	Primljene otplate danih zajmova	11.094	0,10
4.	Primici	1.416.890	11,37
	Ukupno:	12.466.860	100,00

Ukupni rashodi i izdaci iznose 12.419.427,00. Sastoje se od izdataka za: plaće i naknade troškova zaposlenim, doprinose poslodavcu i ostale poreze i doprinose, materijal i usluge, tekuće grantove pojedincima na osnovu materijalno socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, ostale grantove, izdatke za finansiranje zapošljavanja i nabavku stalnih sredstava.

U ukupnim rashodima i izdacima, izdaci za materijalno osiguranje nezaposlenih osoba i aktivnu politiku zapošljavanja iznose 66,00 % ukupnih rashoda i izdataka, a ostali rashodi i izdaci 34,00 %. Služba nedostajuća sredstva potražuje svaki mjesec iz Federalnog zavoda za zapošljavanje. Iznos potraživanih sredstava ovisi od ostvarenih prihoda i rashoda u tekućem mjesecu. Nedostajuća sredstva za proteklu godinu uplaćena su u iznosu od 1.413.352,00 KM, a utrošena sredstva iznose 1.365.919,00KM.

Struktura rashoda i izdataka

Red. Broj	Opis	Iznos KM	%
1.	Plaće i naknade zaposlenim	2.859.183	23,02
2.	Doprinosi na teret poslodavca	258.405	2,08
3.	Izdaci za materijal i usluge	835.369	6,73
4.	Tekući grantovi	8.266.986	66,57
5.	Kapitalni izdaci	199.484	1,60
	Ukupno:	12.419.427	100,00

Izdaci za materijalno osiguranje nezaposlenih osoba iznose 8.196.460,00 KM, a sastoje se od izdataka za novčane naknade u iznosu od 5.664.737,00 KM, izdataka za zdravstveno osiguranje u iznosu od 2.358.797,00 KM i izdataka za dokup staža za nezaposlene osobe koje ispunjavaju uslove za dokup staža u iznosu od 172.926,00 KM .

Plaće i naknade troškova zaposlenim iznose 2.859.183,00 KM, od čega bruto plaće iznose 2.460.998,00 KM.

Broj zaposlenih osoba na dan 31.12.2016. godine 75 osoba, a prema broju radnih sati 76.

Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi iznose 258.405,00 KM, a odnose se na zakonom propisane doprinose.

Izdaci za materijal i usluge iznose 835.369,00 KM. Odnose se na nabavku materijala i usluge nastale obavljanjem djelatnosti Službe.

Sredstva planirana za kapitalne izdatke utrošena su u iznosu od 199.484,00 KM za nabavku opreme, rekonstrukciju i održavanje poslovnih objekata u skladu sa planom javnih nabavki u 2016. godini.

Ukupni prihodi i primici iznose 93,89% planiranih, a rashodi i izdaci 93,53% planiranih. Rezultat manjih rashoda i izdataka u odnosu na prihode i primitke je suficit u iznosu od 47.433,00 KM. Prihodi od doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti su veći za 4,78% od planiranih, a u odnosu na prethodnu godinu za 10%.

TABELA 1.

**PROCJENA UKUPNOG BROJA PRISUTNOG STANOVNIŠTVA
PO STAROSTI, PO OPĆINAMA, stanje 30.06.2016.godine***

OPIS	UKUPNO		PO GODINAMA STAROSTI		
			0-14	15-64	65 +
FEDERACIJA BIH	Ukupno	2.206.231	408.724	1.556.536	240.971
HERCEGOVAČKO NERETVANSKA ŽUPANIJA/KANTON	Ukupno	219.395	39.005	151.314	29.076
<i>ČAPLJINA</i>		25.410	4.730	17.090	3.590
<i>ČITLUK</i>		18.043	3.817	11.790	2.436
<i>JABLANICA</i>		9.889	1.523	7.271	1.095
<i>KONJIC</i>		24.501	4.143	17.051	3.307
<i>MOSTAR</i>		105.661	18.489	73.325	13.847
<i>NEUM</i>		4.507	735	3.077	695
<i>PROZOR –RAMA</i>		13.896	2.711	9.677	1.508
<i>RAVNO</i>		3.191	412	2.162	617
<i>STOLAC</i>		14.297	2.445	9.871	1.981

*Podaci Federalnog Zavoda za statistiku

TABELA 2.

ZAPOSLENOST KONCEM 2016. GODINE

PODRUŽNICA	UKUPNO*	Državna poduzeća i ustanove		Privatna i mješovita poduzeća		Samostalni poreski obveznici		Ostali oblici organizacije		NEMA		Zaposleni strani državljeni
		Broj subjekata	Broj radnika	Broj subjekata	Broj radnika	Broj subjekata	Broj radnika	Broj subjekata	Broj radnika	Broj subjekata	Broj radnika	
ČAPLJINA	3.149	18	693	221	1.451	298	497	15	38	49	470	13
ČITLUK	5.970	12	465	411	4.170	589	913	21	64	30	358	44
JABLANICA	1.834	10	291	60	598	163	347	11	26	25	572	0
KONJIC	5.205	20	916	188	3.224	322	529	17	57	63	479	7
MOSTAR	31.671	157	10.513	1.374	13.288	1.539	2.870	116	388	279	4.612	94
NEUM	889	9	202	51	461	60	110	5	9	13	107	1
PROZOR - RAMA	1.278	18	455	98	448	112	139	14	52	15	184	0
RAVNO	92	5	34	11	21	10	15	1	1	4	21	1
STOLAC	1.132	12	421	61	340	177	239	12	32	19	100	1
UKUPNO	51.220	261	13.990	2.475	24.001	3.270	5.659	212	667	497	6.903	161

*

Podaci Porezne uprave Federacije BiH

**STOPE ZAPOSLENOSTI I NEZAPOSLENOSTI
U HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOJ ŽUPANIJI/KANTONU
KRAJEM 2016. GODINE**

OPIS	Radno aktivno stanovništvo *	Zaposlene osobe * X 2016.	Nezaposlene osobe 31.12.2016.	Stopa zaposlenosti % (2 : 1) x 100		Stopa nezaposlenosti % 3 : (2+3) x 100	
				2015.	2016.	2015.	2016.
	1	2	3	4	5	6	7
Federacija BIH	1.556.536	463.563	372.207	28,2	29,8	46,2	44,5
UKUPNO HNŽ-HNK	151.314	49.022	33.327	32,2	32,4	41,7	40,5
ČAPLJINA	17.090	3.316	3.376	22,5	19,4	51,4	50,4
ČITLUK	11.790	6.221	2.700	59,6	52,8	30,4	30,3
JABLANICA	7.271	1.962	2.293	22,2	27,0	56,5	53,9
KONJIC	17.051	5.130	4.128	26,1	30,1	45,8	44,6
MOSTAR	73.325	28.771	16.325	38,7	39,2	37,5	36,2
NEUM	3.077	1.197	403	36,6	38,9	27,6	25,2
RAMA- PROZOR	9.677	1.202	1.980	10,9	12,4	62,6	62,2
RAVNO	2.162	83	38	7,7	3,8	32,7	31,4
STOLAC	9.871	1.140	2.084	11,5	11,5	67,5	64,6

* Podaci Federalnog Zavoda za statistiku

**ZAPOSLENOST
PO DJELATNOSTIMA U HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOJ
ŽUPANIJI/KANTONU ***

DJELATNOST	BROJ ZAPOSLENIH				
	Prosje 2014.	Prosje 2015.	X 2016.	INDEKS	
				X 2016. Pros.2014.	X 2016. Pros.2015.
UKUPNO HNŽ-HNK	48.245	48.661	49.022	101,6	100,7
A – Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	603	666	727	120,6	109,2
B – Vađenje ruda i kamena	103	97	79	76,7	81,4
C – Prerađivačka industrija	6.662	6.331	6.743	101,2	106,5
D – Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	1.810	1.813	2.117	117,0	116,8
E– Opskrba vodom ,uklanjanje otpadnih voda,upravljanje otpadom , te sanacije okoliša	990	951	939	94,8	98,7
F – Građevinarstvo	2.452	2.169	2.285	93,2	105,3
G – Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	8.881	9.184	9.355	105,3	101,9
H – Prijevoz i skladištenje	2.380	2.708	2.719	114,2	100,4
I – Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	3.149	3.414	3.790	120,4	111,0
J –Informacije i komunikacije	1.366	1.455	1.375	100,7	94,5
K –Financijske djelatnosti i osiguranje	1.338	1.282	1.220	91,2	95,2
L – Poslovanje nekretninama	149	104	117	78,5	112,5
M –Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1.035	1.396	1.423	137,5	101,9
N –Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2.458	1.652	770	31,3	46,6
O – Javna uprava i obrana;obvezno socijalno osiguranje	4.669	4.724	4.620	99,0	97,8
P –Obrazovanje	4.337	4.322	4.479	103,3	103,6
Q –Zdravstvena i socijalna skrb	3.905	4.108	4.232	108,4	103,0
R –Umjetnost, zabava i rekreacija	1.324	1.666	1.391	105,1	83,5
S – Ostale uslužne djelatnosti	634	619	641	101,1	103,6
00 – Neraspoređeno po djelatnostima KD	-	-	-	-	-

* Statistički podaci o gospodarskim i drugim kretanjima u Federaciji BiH po županijama/kantonima Federalnog Zavoda za statistiku

TABELA 5.

PREGLED BROJA PRIJAVLJENIH POTREBA ZA RADNICIMA U 2016. GODINI

-PO STUPNJU STRUČNOG OBRAZOVANJA-

PODRUŽNICA	Svega iskazane potrebe	Od toga na :		STUPANJ STRUČNOG OBRAZOVANJA									
		neodređeno	određeno	1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
<i>ČAPLJINA</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>ČITLUK</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>JABLANICA</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>KONJIC</i>	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
<i>MOSTAR</i>	288	201	87	0	0	85	108	0	6	3	86	0	0
<i>NEUM</i>	56	22	34	0	0	22	3	0	0	0	4	27	0
<i>PROZOR- RAMA</i>	23	22	1	10	0	2	7	0	0	0	1	3	0
<i>RAVNO</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>STOLAC</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	368	245	123	10	0	109	119	0	6	3	91	30	0

TABELA 6.

PREGLED BROJA OSOBA ZAPOSLENIH SA EVIDENCIJE U 2016. GODINI

-UKUPNO PO STUPNJU STRUČNOG OBRAZOVANJA –

PODRUŽNICA	Ukupno	Od toga žena	STUPANJ STRUČNOG OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
<i>ČAPLJINA</i>	774	421	44	3	262	287	2	18	35	56	67	0
<i>ČITLUK</i>	787	444	26	0	307	261	0	11	28	48	106	0
<i>JABLANICA</i>	522	201	56	5	207	158	1	13	10	56	16	0
<i>KONJIC</i>	977	319	141	2	330	316	1	11	36	115	25	0
<i>MOSTAR</i>	4.204	2.136	218	24	1.117	1.548	2	131	162	588	414	0
<i>NEUM</i>	188	95	17	2	91	44	0	3	9	4	18	0
<i>PROZOR- RAMA</i>	273	118	20	1	111	69	1	7	7	27	30	0
<i>RAVNO</i>	5	0	1	0	1	2	0	0	1	0	0	0
<i>STOLAC</i>	364	204	36	2	114	123	0	6	12	40	31	0
UKUPNO	8.094	3.938	559	39	2.540	2.808	7	200	300	934	707	0

PREGLED AKTIVNOSTI U 2016. GODINI

PODRUŽNICA	Stanje 31.12. 2015.	2016. GODINA				INDEKS 6:2
		Broj novoprijavljenih osoba	Brisani zbog zaposlenja	Brisani ostali razlozi	Stanje 31.12.2016.	
1	2	3	4	5	6	7
<i>ČAPLJINA</i>	3.487	1.138	774	480	3.376	96,8
<i>ČITLUK</i>	2.682	1.003	787	200	2.700	100,7
<i>JABLANICA</i>	2.367	646	522	200	2.293	96,9
<i>KONJIC</i>	4.088	1.268	977	262	4.128	101,0
<i>MOSTAR</i>	17.232	4.946	4.204	1.654	16.325	94,7
<i>NEUM</i>	429	216	188	54	403	93,9
<i>PROZOR- RAMA</i>	1.981	453	273	184	1.980	99,9
<i>RAVNO</i>	37	10	5	4	38	102,7
<i>STOLAC</i>	2.150	459	364	161	2.084	96,9
<i>UKUPNO</i>	34.453	10.139	8.094	3.199	33.327	96,7

PREGLED
BROJA NEZAPOSLENIH OSOBA PO DUŽINI ČEKANJA
NA ZAPOSLENJE I STUPNJU STRUČNOG OBRAZOVANJA
NA DAN 31. 12. 2016. GODINE

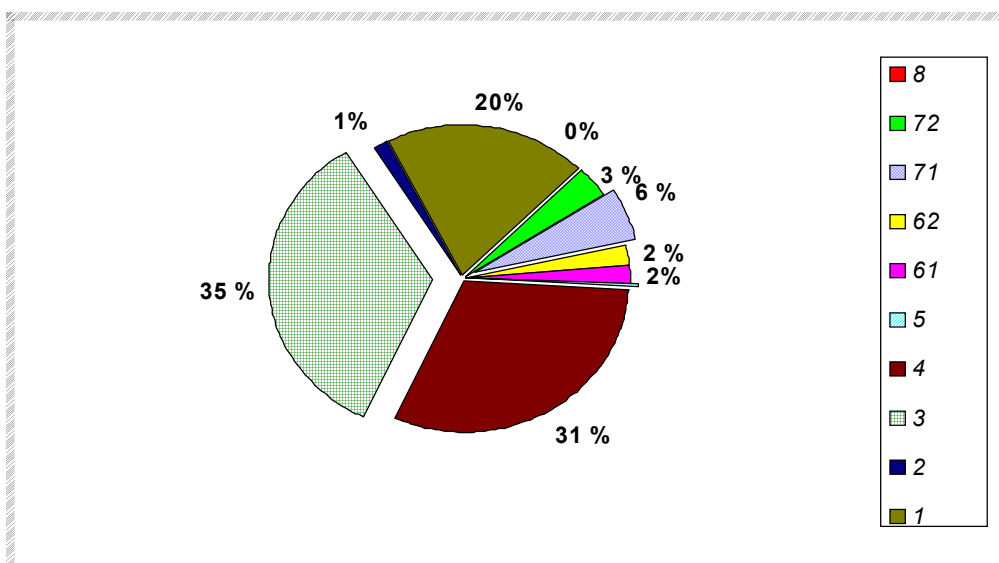
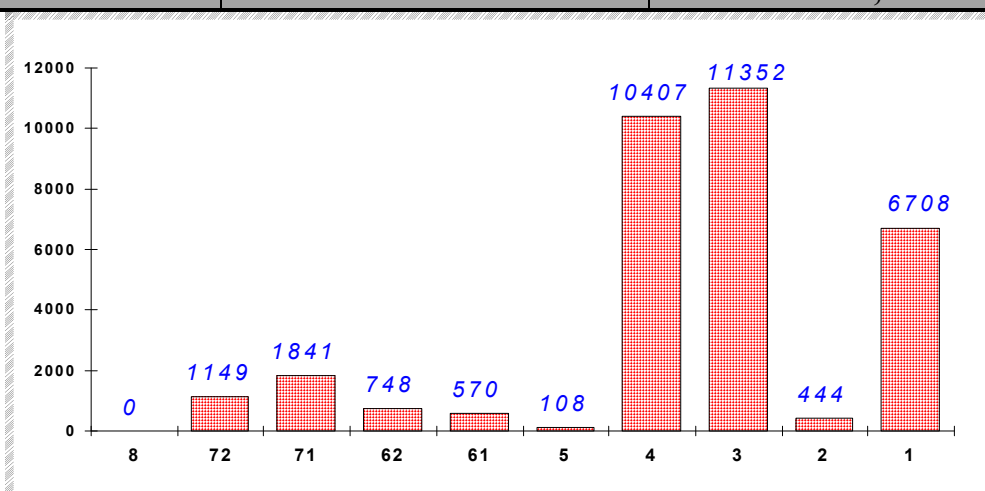
DUŽINA ČEKANJA	UKUPNO		STUPANJ STRUČNOG OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
Do 6 mjeseci	Svega	5.013	501	29	1564	1.841	10	67	258	345	398	0
	Žena	2.421	225	16	571	891	0	44	155	248	271	0
6-9 mjeseci	Svega	1.373	175	13	421	546	6	19	55	88	50	0
	Žena	652	82	2	154	267	1	12	30	61	43	0
9-12 mjeseci	Svega	1.212	178	7	332	424	4	22	71	106	68	0
	Žena	575	90	3	115	200	1	12	45	65	44	0
12-18 mjeseci	Svega	2.556	324	16	713	931	8	41	125	214	184	0
	Žena	1.307	167	6	267	481	1	28	85	147	125	0
18-24 mjeseci	Svega	1.568	270	11	450	578	9	23	48	96	83	0
	Žena	774	128	7	178	288	1	16	26	72	58	0
2-3 godine	Svega	3.108	472	19	974	1.114	10	53	83	223	160	0
	Žena	1.567	229	6	411	548	0	33	48	169	123	0
3-5 godina	Svega	4.512	830	51	1.517	1.452	10	102	71	336	143	0
	Žena	2.396	464	28	632	797	2	79	45	243	106	0
5-7 godina	Svega	3.027	702	42	1.053	882	7	63	25	204	49	0
	Žena	1.641	422	23	450	500	2	49	15	145	35	0
7-9 godina	Svega	2.319	543	48	878	670	11	45	6	113	5	0
	Žena	1.354	335	25	453	420	1	31	2	84	3	0
Preko 9 godina	Svega	8.639	2.713	208	3.450	1.969	33	135	6	116	9	0
	Žena	4.867	1.543	132	1.620	1.391	1	96	3	74	7	0
UKUPNO	Svega	33.327	6.708	444	11.352	10.407	108	570	748	1.841	1.149	0
	Žena	17.554	3.685	248	4.851	5.783	10	400	454	1.308	815	0

PREGLED
BROJA NEZAPOSLENIH OSOBA PO GODINAMA STAROSTI I STUPNJU
STRUČNOG OBRAZOVANJA NA DAN 31. 12. 2016.GODINE

STAROSNA DOB	UKUPNO		STUPANJ STRUČNOG OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
15-19 godina	Svega	1.409	69	15	737	588	0	0	0	0	0	0
	Žena	518	37	7	231	243	0	0	0	0	0	0
20-24 godina	Svega	3.994	194	36	1.240	2.066	2	3	188	116	149	0
	Žena	1.762	85	13	458	883	1	1	117	93	111	0
25-29 godina	Svega	4.978	274	38	1.167	1.721	2	34	437	505	800	0
	Žena	2.710	121	15	508	823	1	22	275	381	564	0
30-34 godina	Svega	4.064	416	22	1.380	1.225	1	132	83	650	155	0
	Žena	2.295	181	7	660	708	1	99	43	486	110	0
35-39 godina	Svega	3.537	702	27	1.388	984	3	130	20	261	22	0
	Žena	1.906	373	11	641	574	1	103	10	176	17	0
40-44 godina	Svega	3.211	1.030	42	1.221	741	2	77	4	84	10	0
	Žena	1.804	537	25	619	506	0	52	2	58	5	0
45-49 godina	Svega	3.413	1.009	53	1.371	872	5	37	9	47	10	0
	Žena	1.936	530	29	670	628	2	28	7	35	7	0
50-54 godina	Svega	3.664	1.007	58	1.269	1.203	16	46	4	60	1	0
	Žena	2.001	590	38	496	809	2	32	0	33	1	0
55-59 godina	Svega	3.158	1.163	82	957	767	49	69	3	67	1	0
	Žena	1.621	710	59	312	471	0	41	0	28	0	0
Preko 60 godina	Svega	1.899	844	71	622	240	28	42	0	51	1	0
	Žena	1.001	521	44	256	138	2	22	0	18	0	0
UKUPNO	Svega	33.327	6.708	444	11.352	10.407	108	570	748	1.841	1.149	0
	Žena	17.554	3.685	248	4.851	5.783	10	400	454	1.308	815	0

**NEZAPOSLENE OSOBE NA EVIDENCIJI NA DAN
31.12.2016.g.
-PO STUPNJU STRUČNOG OBRAZOVANJA –**

Stupanj stručnog obrazovanja	Broj radnika	Udio %
8	0	0,0
72	1.149	3,5
71	1.841	5,5
62	748	2,3
61	570	1,7
5	108	0,3
4	10.407	31,2
3	11.352	34,1
2	444	1,3
1	6.708	20,1
UKUPNO	33.327	100,00

GRAFIKON- 3

NEZAPOSLENE OSOBE PO STUPNJU STRUČNOG OBRAZOVANJA NA DAN 31.12.2016.god.

TABELA 11.

**PREGLED BROJA RAZVOJAČENIH BRANITELJA, ČLANOVA OBITELJI POGINULIH
I NESTALIH BRANITELJA U DOMOVINSKOM RATU I DR.
NA DAN 31.12.2016. GODINE**

PODRUŽNICA		RAZVOJAČENI BRANITELJI	ČLANOVI OBITELJI		UKUPNO INVALIDA	Od toga: RATNI VOJNI INVALIDI	OSOBE SA FAKTOROM OTEŽANE ZAPOŠLJIVOSTI
			Poginulog	Nestalog			
ČAPLJINA	Ukupno	405	10	37	64	36	11
	Žena	66	8	20	11	1	2
ČITLUK	Ukupno	413	0	0	10	0	2
	Žena	182	0	0	3	0	1
JABLANICA	Ukupno	308	39	110	29	9	6
	Žena	31	13	53	9	1	0
KONJIC	Ukupno	830	23	48	75	54	2
	Žena	81	13	20	6	0	0
MOSTAR	Ukupno	2132	379	222	501	188	211
	Žena	287	222	133	152	8	80
NEUM	Ukupno	43	0	0	2	0	1
	Žena	1	0	0	1	0	1
PROZOR-RAMA	Ukupno	334	14	4	73	34	41
	Žena	31	5	3	12	1	13
RAVNO	Ukupno	5	0	0	2	0	1
	Žena	1	0	0	0	0	0
STOLAC	Ukupno	343	7	37	15	3	9
	Žena	30	4	18	5	0	4
UKUPNO:	Ukup	4813	472	458	771	324	284
	Žena	710	265	247	199	11	101

TABELA 12.

**PREGLED BROJA NEZAPOSLENIH OSOBA NA EVIDENCIJI
- PO NAJBROJNIJIM ZANIMANJIMA NA DAN 31.12.2016.-**

Šifra Code	NAZIV ZANIMANJA	PROFESSION	SVEGA TOTAL	OD TOGA ŽENA WOMEN
	<u>1 i 2 STUPANJ OBRAZOVANJA</u>	1. & 2. – LEVEL OF EDUCATION		
999901	Radnici za jednostavne poslove,dn	Worker for simple jobs	6697	3684
411101	Daktilograf	Typist	71	71
913205	Kuhinjski pomoćnik	Assistant of cook	67	28
932025	Radnik u tekstilnoj proizvodnji	Worker in textile production	45	42
712201	Pomoćni zidar	Assistant of mason	21	0
743301	Krojač	Tailor	21	19
611206	Pomoćni cvjećar	Assistant of flowerist	17	8
714102	Moler	Assistant of dyer	14	0
743603	Šivač	Sewer	12	12
931302	Tesarski radnik	Assistant of carpenter	8	0
514111	Frizer za žene	Ladies hairdresser	7	7
915103	Hotelski nosač	Hotel porter	3	3
	<u>3 i 5 STUPANJ OBRAZOVANJA</u>	3. & 5. LEVEL OF EDUCATION		
522102	Prodavač	Salesman	2104	1679
514101	Frizer za žene	Ladies hairdresser	933	880
723106	Automehaničar	Car mechanic	814	3
722211	Bravar	Locksmith	785	9
512204	Kuhar	Cook	713	465
512303	Konobar	Waiter	668	115
722306	Kovinotokar	Lathe operator	397	32
832401	Vozač teretnog vozila	Truck driver	386	3
743303	Krojač ženske odjeće	Ladies wear tailor	380	367
724125	Elektromehaničar	Electromechanic	325	8
732106	Keramičar	Cheramist	197	0
712202	Zidar	Mason	184	12
743202	Tkač/tkalac	Weaver	167	158
742202	Stolar/stolar	Carpenter	161	63
723370	Strojbravar	Fitter	159	7
722308	Kovinoglođač	Lathe operator	132	16
713702	Elektroinstalater	Electrician	98	0
721304	Autolimar	Car-body mechanic	93	0
721306	Aviolimar	Aeroplane tin-smith	90	0
712401	Tesar	Carpenter	82	0
713606	Instalater grijanja i klimatizacije	Fitter for heating and air conditioning	80	0
721301	Limar	Tin smith	67	0
724320	Mehaničar elektroničar	Elektronician mechanist	57	3
815901	Kemijski laborant	Laboratory technician	51	45
724112	Autoelektričar	Car eletrician	48	0
713601	Instalater vodovoda i kanalizacije	Fitter of waterworks and sewage system	45	0
714204	Autolakirer	Varnisher	36	0
741205	Slastičar/poslastičar	Pastry cook	35	29
721203	Zavarivač	Welder	26	0

741102	Mesar	Butcher	26	2
611102	Ratar	Agriculturist	18	15
	<u>4 STUPANJ OBRAZOVANJA</u>	4. LEVEL OF EDUCATION		
412110	Ekonomski tehničar	Economy technician	1821	1255
419006	Maturant gimnazije	Gymnasium graduated	1575	1054
311552	Strojarski tehničar	Machine technician	871	278
323106	Medicinska sestra	Nurse	503	357
341403	Turistički animator	Tourist animator	494	314
413303	Tehničar cestovnog prometa	Road traffic technician	446	93
321212	Poljoprivredni tehničar	Agriculture technician	421	264
311320	Elektrotehničar	Electrotechnician	416	87
311214	Građevinski tehničar	Civil engineering technician	271	100
311407	Tehničar elektroničar za računare	Electronic technician for computers	263	34
311915	Tekstilni tehničar	Textile technician	194	168
419001	Upravni službenik	Managerial officer	170	144
341501	Komercijalist	Commercialist	158	104
311213	Građevinski tehničar visokogradnje	Civil engineering technician	146	68
322801	Farmaceutski tehničar	Pharmaceutical technician	128	109
413312	Prometni tehničar	Traffic technician	114	26
419005	Administrativni službenik	Administrative officer	98	81
311226	Geodetski tehničar	Geodetic technician	97	27
311922	Grafičarski tehničar	Graphic technician	83	28
322502	Zubni tehničar	Dental technician	64	42
311115	Kemijski tehničar	Chemistry technician	57	49
311418	Tehničar elektronike	Electronical technician	51	9
321213	Šumarski tehničar	Forestry technician	35	15
322501	Stomatološka sestra	Stomatology nurse	30	24
322201	Sanitarni tehničar	Sanitary technician	23	16
321201	Ratarski tehničar	Agricultural technician	20	14
311748	Tehničar metalurgije	Metallurgic technician	20	13
311706	Rudarski tehničar	Minery technician	19	8
311120	Tehničar matematički	Technician of mathematics	18	12
321206	Vinogradarski tehničar	Wine-grower technician	9	5
322701	Veterinarski tehničar	Vet technician	7	3
516201	Policajac	Policeman	4	0
	<u>61 i 62 STUPANJ OBRAZOVANJA</u>	61. & 62. LEVEL OF EDUCATION		
412109	Ekonomski službenik	Economist	203	137
233201	Učitelj predškolske djece	Preschool teacher	100	98
242912	Pravnik	Lawyer	97	64
214206	Građevinski inženjer	Civil engineer	49	19
233101	Razredni učitelj	Class teacher	47	44
346006	Socijalni radnik	Social worker	47	41
213121	Inženjer računarstva	Computer engineer	29	9
213122	Informatičar	Informatician	25	8
223004	Fizioterapeut	Physical therapist	24	15
245102	Novinar	Journalist	21	13
233114	Nastavnik kemije	Chemistry teacher	20	18
233115	Nastavnik biologije	Biology teacher	20	16
233103	Nastavnik maternjeg jezika	Native tongue teacher	19	17
244220	Kriminalist	Criminologist	16	6

214115	Inženjer cestovnog prometa	Traffic engineer	15	2
233105	Nastavnik povijesti	History teacher	14	10
222908	Inženjer medicinske radiologije	Radiology engineer	11	8
214806	Inženjer geodezije	Engineer of geodesy	6	0
233111	Nastavnik matematike	Teacher of mathematic	5	3
233106	Nastavnik zemljopisa	Geography teacher	5	5
233108	Nastavnik likovne kulture	Art teacher	4	2
233109	Nastavnik tjelesne i zdravstvene kulture	Teacher of physical and health culture	3	0
233107	Nastavnik glazbene kulture	Teacher of music education	3	3
	<u>71, 72 i 8 STUPANJ OBRAZOVANJA</u>	71.,72. & 8. LEVEL OF EDUCATION		
242912	Pravnik	Lawyer	478	345
244123	Ekonomist	Economist	258	169
232105	Profesor engleskog jezika	English language professor	172	143
221315	Inženjer agronom	Agronomy engineer	140	80
233117	Profesor razredne nastave	Class professor	117	112
244508	Psiholog	Psychologist	94	85
214206	Građevinski inženjer	Civil engineer	94	54
235105	Pedagog	Pedagogue	92	88
232131	Profesor tjelesne i zdravstvene kulture	Professor of physical and health culture	90	20
244101	Ekonomist za financije	Financial economist	83	63
232102	Profesor hrvatskog jezika	Croatian language professor	77	70
245102	Novinar	Journalist	75	59
346006	Socijalni radnik	Social worker	64	60
244304	Politolog	Politologist	62	34
214556	Strojarski inženjer	Mechanical engineer	61	15
232118	Profesor povijesti	History professor	56	27
232208	Profesor biologije	Professor of biology	51	47
232128	Profesor likovnih predmeta	Art professor	46	34
232106	Profesor njemačkog jezika	German language professor	44	39
213121	Inženjer računarstva	Computer engineer	44	19
214642	Inženjer prehrambene tehnologije	Food technology engineer	44	34
232101	Profesor bosanskog jezika	Bosnian language professor	41	38
232119	Profesor pedagogije	Pedagogy professor	30	25
244102	Ekonomista marketinga	Economist of marketing	29	24
232207	Profesor kemije	Professor of chemistry	26	25
244216	Komunikolog	Communicologist	26	24
232210	Profesor zemljopisa	Professor of geography	25	20
232121	Profesor sociologije	Professor of sociology	24	19
214317	Inženjer elektrotehnike	Electrotechnic enginner	20	4
244220	Kriminalist	Police inspector	19	8
221103	Ekolog	Ecologist	18	12
214113	Inženjer arhitekture	Architect	15	8
222101	Doktor medicine	Doctor of medicine	13	9
244201	Sociolog	Sociologist	13	9
246015	Teolog	Teologyst	12	1
214115	Inženjer cestovnog prometa	Traffic engineer	11	5
232116	Profesor filozofije	Professor of philosophy	9	5
232601	Profesor vjeronauka	Professor of teology	9	8
222210	Doktor stomatologije	Doctor of dentistry	9	8
222401	Doktor farmacije	Doctor of pharmacy	5	4
222907	Sanitarni inženjer	Sanitary engineer	5	3

244207	<i>Arheolog</i>	<i>Archeologist</i>	5	3
232112	<i>Profesor turskog jezika</i>	<i>Turkish language professor</i>	4	2
222313	<i>Veterinar</i>	<i>Veterinarian</i>	3	1
245204	<i>Kipar</i>	<i>Sculptor</i>	2	0